

Tjänsteställe, handläggare
Staben Hållbar utveckling, Karin Runnels

Sammanträdesdatum
2021-02-11

FöredragningsPM
Dnr: 19RS6929

Organ
Regionfullmäktige

Program för Hållbar utveckling 2021-2025

Förslag till beslut

Regionfullmäktige beslutar

att anta framlagt förslag till Program för hållbar utveckling 2021-2025.

Sammanfattning

Regionstyrelsen fick 2015 i uppdrag att ta fram ett långsiktigt program för hållbar utveckling. Uppdraget resulterade i ”Program för hållbar utveckling 2017-2020”. Eftersom programperioden går mot sitt slut har programmet nu reviderats och ett förslag för program för perioden 2021-2025 har tagits fram.

Syftet med Program för hållbar utveckling 2021-2025, är att ge en samlad beskrivning av hur Region Örebro läns verksamheter ska arbeta för en hållbar utveckling i linje med Agenda 2030, FN:s globala mål för hållbarhet. Målet är att skapa välfärd och livskvalitet när vi bedriver vår verksamhet, samtidigt som vi säkerställer kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov.

Det reviderade programmet ska liksom tidigare samla de tre hållbarhetsaspekterna och verka för en gemensam förståelse för innebörden av hållbar utveckling. Fokus vid revideringen har varit en översyn och utveckling av övergripande mål, inriktningsmål och indikatorer. Målsättningen med översynen har varit att underlätta arbetet för att hållbarhet ska genomsyra verksamheterna i ännu högre grad.

Programmet återremitterades av regionfullmäktige den 11 november 2020 med stöd av reglerna om minoritetsåterremiss till regionstyrelsen med följande motivering: programmet ska kompletteras med en mer balanserad bild av utvecklingen i världen och förhållandena i Sverige avseende de ekonomiska klyftorna samt beskrivning av fler faktorer för ekonomisk hållbarhet.

Beredning

Regionstyrelsen behandlade ärendet vid sammanträdet den 26 januari 2021.

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att anta framlagt förslag till Program för hållbar utveckling 2021-2025.

Yrkanden

Andreas Svahn (S) och Jihad Menhem (V) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Ola Karlsson (M) yrkar att justera texter i Hållbarhetsprogrammet i enlighet med bilaga § 15:1. Elin Jensen (SD) och Willhelm Sundman (L) instämmer i Ola Karlssons (M) yrkande.

Mats Gunnarsson (MP) yrkar bifall till förvaltningens förslag med följande tilläggsyrkande: att programmet kompletteras med text om hållbar ekonomi i enlighet med bilaga § 15:2.

Propositionsordning

Ordföranden ställer först förvaltningens förslag och Ola Karlssons (M) yrkande mot varandra och finner att styrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag. Därefter ställer han proposition på Mats Gunnarssons (MP) tilläggsyrkande och finner att styrelsen avslår det.

Reservationer

Ola Karlsson (M), Elin Jensen (SD), Patrik Nyström (SD) och Willhelm Sundman (L) reserverar sig mot styrelsens beslut till förmån för Ola Karlssons (M) yrkande.

Mats Gunnarsson (MP) reserverar sig mot styrelsens beslut till förmån för sitt tilläggsyrkande.

Bedömning

Det nuvarande programmet för hållbar utveckling (2017-2020) togs fram med syfte att skapa ett samlat styrdokument för de sociala, ekologiska och ekonomiska hållbarhetsaspekterna inom Region Örebro län. Visionen var att hållbarhetsprogrammet skulle vara en röd tråd från den övergripande verksamhetsplanen till alla nivåer och processer i organisationen och möjliggöra ett kraftfullt, samordnat och långsiktigt arbete där alla i organisationen känner sig delaktiga och bidrar till en hållbar utveckling.

Det reviderade programmet ska liksom tidigare utgöra verksamhetens långsiktiga arbete mot en hållbar organisation med fokus på det Region Örebro län har rådighet över. I projektplanen för revideringen har uppdraget varit att programmet ska ha en tydligare koppling till Agenda 2030 och beskriva hur Region Örebro läns verksam-

heter ska arbeta i linje med agendan och FN:s globala mål för hållbarhet. En revisionsrapport från PWC har använts som underlag för revideringen. I revisionsrapporten identifieras ett antal åtgärder som Region Örebro län bör genomföra för att förstärka hållbarhetsarbetet. Åtgärderna omfattade att tydliggöra det genomsyrande perspektivet, att involvera politiken mer samt att genomföra tydligare uppföljningar av målen, särskilt gällande klimat.

Vid revideringen har särskilt fokus lagts på översyn och utveckling av övergripande mål, inriktningsmål och indikatorer. Målsättningen med översynen har varit att underlätta arbetet för att hållbarhet ska genomsyra verksamheterna i ännu högre grad. Arbetet med revideringen av programmet har präglats av en bred intern dialog där verksamheternas påverkan inom olika sakområden har identifierats och diskuterats med fokusgrupper, nyckelpersoner, ledningsgrupper, nämnder och regionstyrelsen.

Efter att programmet antagits i regionfullmäktige kommer regionstyrelsen besluta om en indikatorbilaga som fastställer vilka indikatorer som ska användas för att följa upp inriktningsmålen i programmet.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Genom att programmet särskilt fokuserar och sätter mål för att uppfylla ekologiska och sociala hållbarhetsaspekter bidrar det till att uppfylla de mål som Region Örebro län har satt upp avseende miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven samt att fortsatt utveckla arbetet inom dessa områden.

Ekonomiska konsekvenser

Det nya övergripande målet "Ansvarsfull resursanvändning" sätter ytterligare fokus på förbättrade arbetsätt inom organisationen. Minskad miljöpåverkan är ofta starkt kopplat till en god hushållning med resurser. Målet om ansvarsfull resursanvändning kan därför bidra till både ekonomiska, miljö- och hälsomässiga vinster. Programmet innebär långsiktiga ställningstaganden som över tid kommer att innebära behov av olika satsningar. Såväl ökade kostnader vid investeringar som besparingar kan därför uppkomma vid genomförandet.

Uppföljning

Program för hållbar utveckling 2021-2025 är ett styrande dokument och dess planering, genomförande och uppföljning ska följa de riktlinjer och rutiner som gäller för styrande dokument i Region Örebro län. Att målen implementeras i verksamhetsplaner och budget på olika nivåer i organisationen är en viktig framgångsfaktor för programmets genomförande.

Tjänsteställe, handläggare
Staben Hållbar utveckling, Karin Runnels

Sammanträdesdatum
2021-02-11

FöredragningsPM
Dnr: 19RS6929

Förvaltningarnas ledning ansvarar för att hantera de delar av programmet som berör respektive verksamhet genom att planera, genomföra och följa upp sin verksamhet så att de gemensamma målen uppfyllts till 2025.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regionfullmäktige 2021-02-11
Förslag till Program för hållbar utveckling 2021-2025

Skickas till:

Samtliga förvaltningar

Yrkande till Regionstyrelsens möte 26/1 2021
Region Örebro Län

Förslag till kompletterande text om hållbar ekonomi i Hållbarhetsprogram för regionen

På fullmäktige i november blev förslaget till hållbarhetsprogram för Region Örebro läns egen organisation återremitterat av en minoritet bestående av Moderater, Liberaler och Sverigedemokrater. Önskemålet var att "Programmet ska kompletteras med en mer balanserad bild av utvecklingen i världen och förhållandena i Sverige avseende de ekonomiska klyftorna samt beskrivning av fler faktorer för ekonomisk hållbarhet".

Då programmet skall styra vår interna organisations arbete vilket också inkluderar upphandling etc kan det vara logiskt att beskriva även omvärldens utveckling på en fördjupad nivå. Speciellt i ljuset av coronapandemin. Därför yrkar Miljöpartiet de Gröna att följande tillägg görs i programmet.

På sidan fyra, ny mening som avslutning av ingressen.

"Coronapandemin har utsatt både Sverige och den globala ekonomin för stora påfrestningar. Värst drabbas lågavlönade inom serviceyrken som inte har någon ekonomisk buffert och inte kan jobba hemifrån. Världens dollarmiljardärer hade i december 2020 tillsammans en förmögenhet på 11,95 biljoner dollar (motsvarar ca 100 000 miljarder kronor). Det motsvarar G-20 ländernas totala återhämtningskostnader för covid-19. Samtidigt har över 200 miljoner människor hamnat i fattigdom på grund av pandemins ekonomiska effekter. Detta visar hur sårbar vår moderna ekonomi är där få företag, organisationer eller enskilda har någon större buffert för oförutsedda katastrofer, varken i pengar eller i lager av samhällsviktiga artiklar till vården tex."

På samma sida efter sista meningen i stycke 2.

"Medellivslängden skiftar mycket beroende på socioekonomisk status och det finns stora skillnader mellan inom och mellan kommuner i Sverige. Medellivslängden för män är 8 år längre i Danderyd än Överkalix och för kvinnor skiljer det sex års livslängd mellan Lidingö och Åsele. Även inom vår region skiljer sig medellivslängden och risken att råka ut för olyckor åt beroende på bostadsområde, kommun etc."

För Miljöpartiet de Gröna

Mats Gunnarsson

Hållbarhetsprogram

I avsnittet:

Hållbar utveckling inom Region Örebro län

Vill jag i första stycket ändra:

Under det senaste århundradet har människans livsstil utvecklats i en riktning som på många sätt visat sig vara ohållbar. Överutnyttjandet av naturens resurser har lett till miljöförstöring och klimatförändringar som i sin tur bidrar till att förstärka ojämlikheter och skapa social instabilitet. Vi befinner oss i ett världsomfattande ekologiskt och ekonomiskt läge som riskerar att få svåra följder. Klimatförändringarna måste hejdas. (nytt)

Samt i andra stycket lägga till:

Sverige är ett av de länder i EU som redovisar lägst andel av befolkningen i allvarlig materiell fattigdom, 2 procent. Andelen har legat på 1-2 procent de senaste åren. 10 procent av de arbetslösa, jämfört med en procent av de som arbetar, lever i allvarlig materiell fattigdom. Det är även vanligare bland utrikes födda jämfört med inrikes födda, fyra procent jämfört med en knapp procent.

Drygt 14 procent av befolkningen i Sverige upplever problem med brottslighet, våld eller vandalisering i bostadsområdet. Andelen är högre jämfört med många andra länder i Europa. I gruppen 18 år eller äldre har ungefär 12 procent av de som är inrikes födda och 37 procent av födda utanför EU en årlig disponibel inkomst efter skatt som ligger under gränsen för risk för fattigdom i Sverige.

~~Sverige är ett av de EU-länder där inkomstskillnaderna ökat mest under de senaste decennierna. Växande ekonomiska och sociala klyftor~~ *Fattigdom och otrygghet* (nytt) kan ha stora konsekvenser och påverka bland annat demokratin, folkhälsan och den enskilda människans makt och möjligheter i livet. Människor och områden som redan är mer utsatta riskerar att drabbas hårdare än andra av ~~ökad ojämlikhet~~. Även om folkhälsan i Sverige, ur ett globalt perspektiv, är god och på flera sätt utvecklas positivt, har inga förbättringar skett när det kommer till ojämlikhet i hälsa. Här är skillnaderna mellan olika grupper i samhället fortfarande stora och ibland också ökande.

I avsnittet:

Ansvarsfull resursanvändning

Vill jag lägga till ett inriktningsmål:

- Vi har en kostnadseffektiv verksamhet

Samt texten:

Regionens verksamhet måste bedrivas kostnadseffektivt. Vi måste få så mycket sjukvård och verksamhet som möjligt för våra pengar och resurser. Våra medarbetare är regionens viktigaste resurs. Genom att ge dem rätt förutsättningar och rätt verktyg ser vi till att de kan jobba så effektivt som möjligt. Genom att minska på onödig administration och icke värdeskapande arbete frigör vi tid till att i stället kunna möta och behandla patienter.

Vi måste öka effektiviteten i organisationen så att Region Örebro län hamnar bland de bättre regionerna. När sjuka går obehandlade länge eller barn och ungdomar inte får hjälp i tid innebär det, förutom mänskligt lidande, att mänskliga värden och resurser går förlorade.

Förord

Vi vill att Region Örebro län ska bidra till att invånarna har en god hälsa, känner trygghet, frihet och har hopp inför framtiden. Planeten vi lever på har begränsade resurser och när vi driver utveckling måste vi ta hänsyn till natur, samhälle, ekonomi och människans välmående. En hållbar utveckling kan inte ske om miljön försämras, om välfärden inte är rättvist fördelad eller om våra naturresurser överanvänds. Region Örebro län måste ta höjd för klimatförändringarnas effekter och höja vår beredskap för en framtid med bland annat fler värmeböljor, vattenbrist och spridning av nya sjukdomar. Som i sin tur innebär allvarliga sociala och ekonomiska konsekvenser.

När detta förord skrivs är vi dessutom mitt i en pågående pandemi som vi ännu inte kan se konsekvenserna av. Vi befinner oss i en omvälvande tid med många utmaningar. Därför är det extra viktigt att invånarna i vårt län kan lita på att Region Örebro läns verksamheter tar ansvar, samtidigt som vi utvecklas för framtiden.

Med vårt hållbarhetsprogram vill vi ge en samlad beskrivning av hur vi inom organisationen Region Örebro län arbetar för hållbar utveckling i linje med Agenda 2030, FN:s globala mål för hållbarhet. Målen och insatserna styr mot vår vision "Tillsammans skapar vi ett bättre liv". Programmet ska användas som stöd och drivkraft för att integrera hållbar utveckling som en naturlig del i det dagliga arbetet.

När vi inom Region Örebro län antog Program för hållbar utveckling 2017 var vi första region att föra ihop de sociala, ekologiska och ekonomiska aspekterna i samma program. Genom Program för hållbar utveckling 2021-2025 fortsätter vi att kraftfullt, samordnat och långsiktigt arbeta för att förbättra Region Örebro läns verksamheter och göra dem mer hållbara.

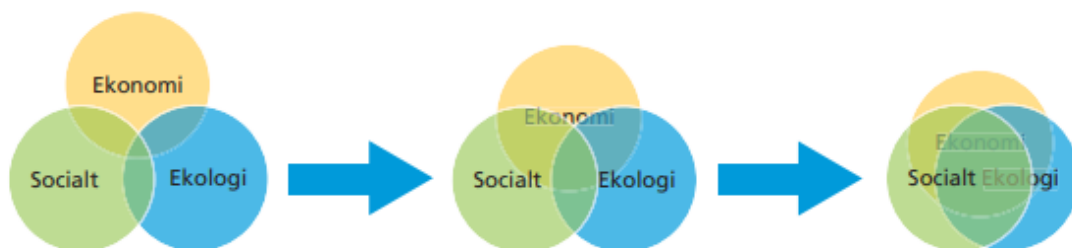
Vi vill och vi ska ta ansvar!

Om programmet

Program för hållbar utveckling 2021-2025 beskriver hur Region Örebro län ska arbeta internt med de globala målen i FN:s Agenda 2030. Arbetet utgår från tre övergripande mål som ska uppfyllas genom bland annat god förankring, samverkan och kontinuerlig uppföljning. Under varje övergripande mål finns ett antal inriktningsmål som talar om vad vi ska arbeta med under programperioden.

Programmet är Region Örebro läns styrdokument för hållbarhetsarbetet i våra förvaltningar och dess verksamheter. Region Örebro läns majoritetsägda bolag omfattas av programmets övergripande mål och förväntas ta ansvar för att styra mot en hållbar utveckling i verksamhetsplanering, styrning och ledning.

Hållbar utveckling kan beskrivas som överlappningen där de tre dimensionerna social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet möts. Varje dimension har lika stort värde. Vid arbetet med Program för hållbar utveckling har ambitionen varit att tydliggöra kopplingen mellan de tre dimensionerna genom att integrera dem med varandra i våra övergripande mål.

Avgränsning mot andra styrande dokument

Den regionala utvecklingsstrategin (RUS), Tillväxt och hållbar utveckling i Örebro län 2018 – 2030, beskriver hur Örebro län ska utvecklas. Till RUS finns ett antal program och handlingsplaner kopplade som beskriver hur Region Örebro län verkar för en hållbar utveckling i länet.

Hållbarhetsfrågor kopplade till kollektivtrafiken tas omhand i det Regionala trafikförsörjningsprogrammet.

Beredskap och säkerhetsfrågor identifieras i Region Örebro läns risk- och sårbarhetsrapport.

Våra övergripande mål är:

- God hälsa och livsmiljö
- Jämlikt och jämställt
- Ansvarsfull resursanvändning

Under varje övergripande mål finns ett antal inriktningsmål som beskriver vad vi ska arbeta med under programperioden.

Våra strategier

Vår organisationskultur och vårt arbetssätt ska uppmuntra och säkerställa hållbarhet i våra uppdrag och processer. Det gör vi genom att utgå från fyra strategier:

- Vi samverkar och kommunicerar tvärfunktionellt inom ordinarie lednings-, huvud-, och stödprocesser.
- Vi skapar en hög grad av förankring och ägandeskap i linjeorganisationen för hållbarhetsfrågorna.
- Vi har en tydlig målstyrning och följer kontinuerligt upp programmet för att försäkra oss om att verksamheterna rör sig mot beslutade mål.
- Vi arbetar med utbildning i en lärande organisation för att kontinuerligt utveckla och integrera vår förståelse av vad hållbar utveckling betyder för oss.

- *Fråga i pratbubbla; Vad kan göra din verksamhet mer hållbar?*

Planering, genomförande och uppföljning

Region Örebro län ska arbeta för att hållbarhet ska vara integrerat i ordinarie verksamhet. Nämnder och förvaltningarnas ledningsgrupper ansvarar för att inriktningsmål i programmet implementeras i verksamhetsplaner och att aktiviteter genomförs som bidrar till att uppnå målen.

Programmet följs upp genom ett antal indikatorer kopplade till inriktningsmålen. Uppföljningen sammanställs i en årlig hållbarhetsredovisning. Staben hållbar utveckling har det övergripande ansvaret för att samordna uppföljningen och redovisa resultaten till regionstyrelsen. Programmet ska även årligen följas upp på förvaltningsnivå.

Hållbar utveckling inom Region Örebro län

Under det senaste århundradet har människans livsstil utvecklats i en riktning som på många sätt visat sig vara ohållbar. Överutnyttjandet av naturens resurser har lett till miljöförstöring och klimatförändringar som i sin tur bidrar till att förstärka ojämlikheter och skapa social instabilitet. Vi befinner oss i ett världsomfattande ekologiskt och ekonomiskt läge som riskerar att få svåra följder.

Omställning för hälsa och hållbarhet

Sverige är ett av de EU-länder där inkomstskillnaderna ökat mest under de senaste decennierna. Växande ekonomiska och sociala klyftor kan ha stora konsekvenser och påverka bland annat demokratin, folkhälsan och den enskilda människans makt och möjligheter i livet. Människor och områden som redan är mer utsatta riskerar att drabbas hårdare än andra av ökad ojämlikhet. Även om folkhälsan i Sverige, ur ett globalt perspektiv, är god och på flera sätt utvecklas positivt, har inga förbättringar skett när det kommer till ojämlikhet i hälsa. Här är skillnaderna mellan olika grupper i samhället fortfarande stora och ibland också ökande.

Genom Region Örebro läns ansvar för folkhälsa, sjukvård och tandvård kan vi direkt påverka invånarnas möjlighet till god och jämlik hälsa. Vi måste därför fortsätta att arbeta för demokrati, delaktighet och för att förebygga och överbygga skillnader i hälsa och ohälsa. För att detta ska vara möjligt behöver vi kontinuerligt kartlägga, sammanställa och analysera länsbefolkningens livsvillkor, levnadsvanor och hälsa ur ett jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv.

Omställningen till ett samhälle som hanterar naturens resurser med respekt är en av vår tids största utmaningar. Det kommer att kräva stora insatser, mycket vilja och att alla som kan bidrar. För Region Örebro län är det självklart att vara en ansvarfull aktör i detta arbete och inom organisationen har omställningen på många sätt påbörjats. Men nu behöver omställningstakten öka. Det är därför viktigt att alla verksamheter inom Region Örebro län tar sitt ansvar för att ställa om till en långsiktigt hållbar utveckling.

Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling

År 2015 antog FN:s medlemsstater *Agenda 2030* för att tillsammans möta de utmaningar världen står inför. Agendan består av 17 globala mål som syftar till att utrota fattigdom, stoppa klimatförändringarna och skapa fredliga och trygga samhällen. En viktig princip i Agenda 2030 är att ingen ska lämnas utanför. Hänsyn ska tas till de individer, grupper och samhällen som har sämst förutsättningar. Ansvar för att genomföra agendan vilar på varje medlemsland. Den svenska regeringen har uttalat att Sverige ska vara i framkant i arbetet med Agendan. Regioner och kommuner är viktiga aktörer för att nå målen.

Under programperioden kommer tio av målen i Agenda 2030 vara i särskilt fokus inom Region Örebro läns verksamheter. Under våra övergripande mål beskriver vi hur vi ska arbeta för att uppnå målen.

Globala mål där
Region Örebro län
har ett särskilt
ansvar

Övriga globala mål

God hälsa och livsmiljö

Region Örebro län ska arbeta hälsofrämjande och förebyggande för att förbättra folkhälsan och bidra till att skapa goda livsmiljöer som främjar den psykiska och fysiska hälsan. Goda livsmiljöer är beroende av fungerande ekosystem med en rik variation av växter och djur. Det är därför grundläggande att vi skyddar den biologiska mångfalden.

Inriktningsmål

- Vi utvecklar stödet till goda levnadsvanor genom kunskap om människors olika behov och förutsättningar.
- Vi erbjuder mat och måltider som främjar hälsa och välbefinnande och har en liten klimat- och miljöpåverkan.
- Våra inom- och utomhusmiljöer är hälsofrämjande och förvaltas på ett hållbart sätt.
- Vi minimerar negativa miljö- och hälsoeffekter från kemikalier och läkemedel.
- Våra resor och transporter är resurseffektiva och drivs med förnybara drivmedel.

Våra levnadsvanor är av stor betydelse för vår hälsa. Tobaksbruk, riskbruk av alkohol, otillräcklig fysisk aktivitet och ohälsosamma matvanor är de levnadsvanor som bidrar mest till den samlade sjukdomsburden i Sverige. Genom att våra verksamheter ger stöd till goda levnadsvanor kan vi bidra till att förebygga ohälsa och sjukdom.

Ohälsosam mat är, tillsammans med tobak, de främsta riskfaktorerna för ohälsa och förtida död i Sverige idag. Vilken mat vi äter har också stor påverkan på klimatet och miljön. Det är därmed av stor betydelse att vi erbjuder måltider som både främjar hälsan och tar hänsyn till miljön. Säsongsanpassade och grönsaksberikade menyer är en del av lösningen. Kranvatten bör vara förstahandsval som dryck.

Utformningen av inom- och utomhusmiljöer påverkar både miljön och vårt välbefinnande. Våra om- och nybyggnationer behöver därför utföras med sunda och hållbara material och våra byggprocesser ska genomföras på ett noga genomtänkt och resurseffektivt sätt. Vi ska också arbeta mer medvetet med att skapa förutsättningar för ökad biologisk mångfald och ekosystemtjänster inom våra fastigheter.

Antibiotikaresistens och användningen av hälsoskadliga kemikalier är stora hot mot vår hälsa och välfärd. Vi måste därför ta vårt ansvar för att minska spridningen av kemikalier och läkemedel med negativa miljö- och hälsoeffekter till miljön.

Senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser. Vi behöver därför öka takten i omställningen till fossilfria fordon och transporter. För att lyckas behöver vi ställa om våra arbetsätt

och resvanor samt ställa krav på våra transportörer. Genom att underlätta val som är bra för både hälsa och miljö kan vi styra mot ökad resurseffektivitet.

Jämlikt och jämställt

Region Örebro län ska erbjuda likvärdig vård, service och tjänster utan att diskriminera eller kränka någon. Våra verksamheter och arbetsplatser ska vara inkluderande och normmedvetna. Jämlika och jämställda arbetsplatser ska vara en självklarhet och är även en förutsättning för att klara vårt behov av arbetskraft i framtiden.

Inriktningsmål

- Vi genomför riktade insatser för att minska ojämlikheter i hälsa.
- Vi bemöter människor på ett sätt som stödjer och inkluderar.
- Vår information, vårt bildspråk och vår kommunikation är tillgängliga, normmedvetna och inkluderande.
- Vi har nolltolerans mot alla former av våld.
- Vi ger barn och unga möjlighet till delaktighet och inflytande.
- Vi är en attraktiv arbetsgivare med hälsofrämjande, jämlika och jämställda arbetsplatser som bidrar till en långsiktig kompetensförsörjning.

Att utjämna de påverkbara skillnaderna i hälsa inom en generation är Sveriges övergripande folkhälsopolitiska mål. Skillnader i hälsa mellan olika grupper i befolkningen gör att vi behöver fortsätta utveckla vårt arbete med riktade insatser.

Kön, könsöverskridande identitet och uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, påverkar på vilket sätt vi blir bemötta och behandlade. Diskrimineringsgrunderna är viktiga utgångspunkter för vårt arbete och våra verksamheter ska ha goda möjligheter att ha med sig kunskap om olika förutsättningar i mötet med länsinvånare.

När vi kommunicerar med länsinvånare och medarbetare ska det göras med språk och bilder som är tydliga, trovärdiga och tillgängliga. Vi ska i text och bild uttrycka organisationens värderingar, och visa exempel på hur normer kan utvidgas.

Region Örebro län ska fortsätta att ha nolltolerans mot alla former av våld och diskriminering och arbeta för våldsfria miljöer och relationer. Det gäller både gentemot våra medarbetare och gentemot våra invånare. Vi måste fortsätta vara en aktiv part i samverkan mot våld för att tidigt upptäcka våld och för att erbjuda stöd och insatser.

FN:s konvention om barnets rättigheter är sedan år 2020 svensk lag, vilket ställer ökade krav på att tillgodose barns behov. Vi måste bli bättre på att inkludera och göra barn delaktiga. Det gäller barn som patienter, som brukare och som anhöriga.

Våra medarbetare ska ha en god arbetsmiljö med hög grad av delaktighet och möjlighet till egen utveckling, oavsett var i organisationen de arbetar. Vi är öppna för mångfald och motverkar all form av diskriminering och kränkande särbehandling på våra arbetsplatser. För en långsiktig

kompetensförsörjning ska vi arbeta för att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla våra ledare och medarbetare.

Ansvarsfull resursanvändning

Region Örebro län ska ta ansvar för både nuvarande som kommande generationers rättigheter och möjligheter till hälsa, välbefinnande och utveckling. Det innebär att våra verksamheter måste fördela och använda såväl ekonomiska resurser som naturresurser på ett hållbart och effektivt sätt.

Inriktningsmål:

- Vi ställer sociala och ekologiska krav vid upphandling och inköp som bidrar till omställning och hållbar utveckling.
- Vi använder energi som är förnybar och energieffektiviteten ökar i våra verksamheter.
- Vi minimerar vår materialförbrukning, minskar våra avfallsmängder och skapar robusta materialflöden.
- Våra finanser är socialt och miljömässigt hållbara och genererar avkastning.
- Vi tar tillvara på digitaliseringens möjligheter för att skapa tillgängliga och inkluderande verksamheter med låg klimat- och miljöpåverkan.

En god hushållning med resurser är ofta starkt kopplad till minskad miljöpåverkan. Vi kan därför göra både ekonomiska, miljö- och hälsomässiga vinster om vi minimerar svinn och onödigt förbrukning samt ställer rätt krav vid våra upphandlingar. Inköp av varor och tjänster står för en betydande del av Region Örebro läns kostnader och i många fall är vår organisation en stor kund för de leverantörer som anlitas. Därför är det viktigt att vi beaktar livscykelperspektivet vid varje upphandling och tar social hänsyn i de fall där det är möjligt.

All el som Region Örebro län förbrukar är förnybar, men en del av den energi vi använder för att värma upp våra lokaler är fortfarande icke-förnybar. Andelen förnybar energi ska därför öka under programperioden. Vi behöver också öka andelen egenproducerad el. Den totala energianvändningen måste minska.

En av de största källorna till Region Örebro läns miljö- och klimatbelastning är användningen av engångsmaterial. Vi måste därför intensifiera arbetet med att minska användningen av engångsprodukter eller byta ut produkter med hög klimatpåverkan till sådana med lägre. Användningen av återvunnet och återanvändningsbart material behöver öka.

Hur vårt finansiella kapital förvaltas har stor betydelse för såväl ekonomi som ekologisk och social hållbarhet. Finansvärldens roll för att styra investeringar har länge underskattats. Banker, fondförvaltare och försäkringsbolag har ett stort ansvar. Genom att ställa rätt krav kan Region Örebro län driva på finansmarknaden så att den utvecklas i en mer hållbar riktning. Vårt kapital ska förvaltas så att det bidrar till att uppnå målen i Agenda 2030.

Digitalisering är en viktig och prioriterad fråga för Region Örebro län. Digitalisering kan ge goda förutsättningar för resurseffektivisering och minskad miljöbelastning, till exempel genom digitala möten och arbets sätt. Samtidigt innebär digitaliseringen miljömässiga och sociala utmaningar vid produktion, användning och avfallshantering vilket Region Örebro län måste ta hänsyn till vid utvecklingen.

En hållbar framtid

Det är viktigt att Region Örebro län som offentlig organisation tar ansvar för det avtryck våra verksamheter skapar. Genom ett aktivt arbete med vårt hållbarhetsprogram vill vi bidra till en bättre framtid för våra kommande generationer.

Framtidstro är en av våra starkaste drivkrafter och har en tydlig koppling till hälsa, välbefinnande och en hållbar utveckling. I Region Örebro läns undersökning Liv & hälsa ung som genomfördes år 2020. uppgav 8 av 10 elever att de såg ljus på framtiden för sin egen del. Däremot såg bara 1 av 3 elever ljus på framtiden för världen i stort. Ordmolnen nedan visar vilka frågor som eleverna såg som de viktigaste framtidsfrågorna. För den personliga delen dominerar ekonomiska och sociala frågor som "jobb", "familj" och "utbildning". För världen i stort dominerar ekologiska och sociala frågor som "klimatet", "miljön" och "krig/fred".

De yngre generationernas röster är en drivkraft i vårt hållbarhetsarbete för att tillsammans skapa ett bättre liv där fler kan se ljus på vår gemensamma framtid.

22

Redovisning av besvarade medborgarförslag

§ 71 Svar på medborgarförslag om besparingar

Diarienummer: 19RS7751

Sammanfattning

Förslagsställaren har den 25 september 2019 inkommit med ett medborgarförslag på områden som Region Örebro län kan reducera kostnader för.

Regionstyrelsen konstaterar att flertalet av förslagsställarens besparingsförslag ingår i de handlingsplaner som togs fram under hösten 2019. Med det anses medborgarförslaget vara besvarat.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regionstyrelsen 2020-03-30, svar på medborgarförslag om besparingar i Region Örebro län
- Svar på medborgarförslag om besparingar i Region Örebro län
- Medborgarförslag, besparingar i Region Örebro län

Beslut

Regionstyrelsen beslutar

att medborgarförslaget ska anses besvarat.

Skickas till

Regionfullmäktige

§ 204 Besvarande av medborgarförslag angående avveckling av Örebro läns Flygplatsbolag AB

Diarienummer: 19RS8769

Sammanfattning

Förslagsställarna har den 28 oktober 2019 inkommit med ett medborgarförslag om att avveckla Örebro läns Flygplats AB.

Sammanfattningsvis motiveras förslaget av att skyndsamma och kraftfulla åtgärder mot fossila utsläpp är nödvändiga om framtida miljökatastrofer ska undvikas.

En stor del av koldioxidutsläppen orsakas av flygtransporten. Invånarna i Sverige reser längre och mer frekvent än tidigare samtidigt som invånarna konsumerar mer varor som flygs in till Sverige från andra kontinenter. Vidare framgår att flyget är kraftigt subventionerat vilket gör att flygbaserade tjänster framstår som billiga.

Genom sina skattesubventioner motarbetar Region Örebro län aktivt den omställning som är absolut nödvändig och därmed försvårar man också ett genomförande av Parisavtalet.

Medborgarna föreslår följande:

- Att Region Örebro län tar initiativ till att - i samverkan med övriga ägare - inleda en process för avveckling av Örebro flygplats.

Om detta av någon anledning inte anses vara genomförbart föreslås:

- Att Region Örebro län tar initiativ till att - i samverkan med övriga ägare - avveckla all persontrafik (charter och reguljär trafik) vid Örebro flygplats.

Om Region Örebro inte skulle få med sig övriga ägare på något av ovanstående förslag föreslås:

- Att Region Örebro säljer alla sina aktier i Örebro flygplats AB.

En av förslagsställarna har den 26 oktober 2019 inkommit med ett "Underlag till medborgarförslag – Utredning om Örebro flygplats". Underlaget bifogas i bilaga 1. Av underlaget framgår viss fakta om flygplatsverksamheten, bland annat att 195 personer har sin sysselsättning på flygplatsområdet samt teoretiskt beräknade effekter av en avveckling av flygplatsverksamheten. Vid en nedläggning beräknas totalt cirka 500 arbetstillfällen försvinna i länet, att nedlagd chartertrafik sannolikt skulle medföra positiva miljöeffekter, medan miljöeffekterna av att fraktrafiken skulle flytta till andra flygplatser är svåra att beräkna.

Regionstyrelsen framför med anledning av förslaget följande:

Det är regionstyrelsens uppfattning att flygets klimatpåverkan måste minska.

Ett flertal regionala flygplatser samverkar för att gemensamt öka tillgängligheten till förnybart bränsle. Örebro Flygplats deltar i detta arbete. Det pågår även ett arbete med inriktningen att ersätta fossilt flygbränsle med förnybart. Frågan behandlas till exempel i

SOU 2019:11 Betänkande från ”Utredningen om styrmedel för att främja användning av biobränsle för flyget.” Att ersätta fossil flygfotogen med biodrivmedel minskar växthusgasutsläppen. Forskning på fossilfritt flyg kan också i förlängningen skapa nya innovativa produkter och lösningar. En elektrifiering av flyget har potential att bidra till att i huvudsak på kortare distanser minska flygets utsläpp och kan på sikt spela en viktig roll för inrikesflyget.

Flygplatsområdet är idag en betydligt större arbetsplats än det förslagsställarna anger. För närvarande är cirka 590 personer sysselsatta på området. Av dem är cirka 425 personer sysselsatta inom fraktverksamheten. Övriga är anställda inom flygplatsbolaget eller inom tekniskt underhåll av flygplan, gränspolis, städbolag med mera.

Om förslagsställarnas modell för beräkning totala sysselsättningseffekten, men med verkligt antal verksamma på flygplatsen, kan den totala sysselsättningseffekten av en nedläggning beräknas till cirka 1 400 arbetstillfällen.

Under 2018 upphörde all linjetrafik på Örebro Airport. Därmed har ett av förslagsställarnas förslag delvis infriats. Dessutom är trenden för chartertrafiken vikande.

Det omvända gäller för fraktverksamheten. Den har ökat de senaste åren och förväntas fortsätta att öka. Det är också den verksamheten som har störst betydelse för annan sysselsättning i regionen. Enligt förslagsställarna är därtill de miljömässiga effekterna av att flytta fraktverksamheten till annan flygplats svåra att beräkna.

Örebro flygplats är lämpligt placerat för att minimera logistikkedjans miljöpåverkan för mellansverige. Närheten till Hallsberg och järnvägen är ytterligare en fördel. Negativa miljöeffekter i form av ökade frakt på väg kan därför inte uteslutas i de fall fraktverksamheten skulle flytta till Arlanda, Landvetter eller Sturup.

Förslagsställarnas bedömning av negativa effekter på sysselsättningen förstärks i utredningen ”Samhällsekonomiska aspekter på Örebro flygplats och vissa flyglinjer” där bland annat flygplatsens betydelse för bruttoregionprodukten (BRP) i Örebro län belyses. Utredningen genomfördes under 2017 av Örebro Universitet. Se bilaga 2. Av utredningen framgår beräkningar av effekterna på BRP vid en nedläggning av flygplatsen. I kommunerna Örebro och Kumla skulle effekterna bli störst med en minskning av BRP motsvarande 1,5 miljarder kronor per år.

Flygplatsen utgör även bas för flyg i samband med svenska internationella insatser med Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB. Ofta sker dessa typer av livsviktiga flygningar med korta ledtider vilket förutsätter geografisk närhet till MSBs verksamhet i Kristinehamn. Flygplatsen utgjorde även bas för den flygplansbaserade bekämpningen av de omfattande skogsbränder som drabbade Sverige under sommaren 2018. Med Örebro som utgångspunkt kunde flygplan snabbt ta sig till olika delar av Sverige för att vattenbomba skog och mark.

Flygplatsen är och har varit en viktig kugge i olika samhällsskyddande åtgärder. Och dess betydelse i det avseendet kommer ytterligare att öka efter beslutet att förlägga ett av fyra

europiska beredskapslager för sjukvårdsmaterial till MSB i Kristinehamn.

Örebro Airport utvecklas alltmer mot en fraktflygplats och en flygplats med ett viktigt samhällsskyddande uppdrag. Mot bakgrund av den utvecklingen, dess betydelse för sysselsättning i länet samt möjliga negativa miljömässiga effekter vid en nedläggning av framför allt fraktverksamheten, finns goda motiv för Region Örebro län att fortsatt verka för en väl fungerande flygplats i länet.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regionstyrelsen 2020-10-20, besvarande av medborgarförslag om avveckling av Örebro läns Flygplats AB
- Svar på medborgarförslag om avveckling av Örebro läns Flygplats AB
- Medborgarförslag, avveckling av Örebro flygplats

Anteckning

Förslagsställare Jan Greve föredrar innehållet i medborgarförslaget.

Yrkanden

Jihad Menhem (V) yrkar bifall till medborgarförslaget.

Mats Gunnarsson (MP) yrkar i första hand på återremiss av ärendet till förvaltningen med hänvisning till att bilagan som det hänvisas till inte finns med i underlaget och att beskrivningen av biobränslet är bristfällig. I andra hand yrkar han bifall till att-satserna två och tre i medborgarförslaget.

Andreas Svahn (S) och Torbjörn Ahlin (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer frågan till regionstyrelsen om ärendet ska avgöras idag och finner att regionstyrelsen beslutar att ärendet ska avgöras idag.

Votering

Votering begärs och verkställs på följande sätt. Ordföranden meddelar att den som vill att ärendet ska avgöras idag röstar ja och den som vill att ärendet ska återremitteras röstar nej.

Omröstningsresultat

Omröstningen genomförs med upprop med resultatet att ärendet ska avgöras idag får 13 röster och återremiss får 2 röster.

Propositionsordning

Därefter ställer ordföranden de tre förslagen mot varandra och finner att regionstyrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslut

Regionstyrelsen beslutar

att medborgarförslaget ska anses besvarat.

Skickas till

Förslagsställarna
Regionfullmäktige

§ 111 Besvarande av medborgarförslag om allmän lidokainbedövning

Diarienummer: 19RS4934

Sammanfattning

Förslagsställaren föreslår att hälso- och sjukvården ska införa lidokainbedövning i samband med provtagning.

Hälso- och sjukvårdsnämnden gör, mot bakgrund av att vården kan erbjuda den som så önskar bedövning, bedömningen att det inte finns skäl att förorda ett brett och allmänt införande av lidoikainbehandling. Medborgarförslaget avslås därför.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM hälso- och sjukvårdsnämnd 2020-09-30, Svar på medborgarförslag om allmän lidokainbedövning
- Svar på medborgarförslag om allmän lidokainbehandling
- Medborgarförslag, lidokainbedövning

Anteckning

I samband med ärendets behandling föredrar hälso- och sjukvårdsstrateg Katrin Boström beslutsunderlaget.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att medborgarförslaget anses besvarat.

Skickas till

Regionfullmäktige
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Förslagsställaren

§ 112 Besvarande av medborgarförslag om att utöka spädbarnsverksamheten i Region Örebro län

Diarienummer: 19RS5207

Sammanfattning

Det har inkommit ett medborgarförslag om att utöka spädbarnsverksamheten i Region Örebro län. En omfördelning av resurser föreslås för att göra en verksamhet liknande Gryningens tillgänglig för alla regionens medborgare. Ärendet har överlämnats till hälso- och sjukvårdsnämnden som anser förslaget besvarat då det bedöms som högst relevant i det pågående utvecklingsarbetet med likvärdiga länsövergripande tidiga insatser för barn 0-5 år och deras föräldrar. Gryningens verksamhet är ett bra exempel att utgå ifrån men är inte applicerbar på befintlig organisation och samverkansstruktur.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM hälso- och sjukvårdsnämnden 2020-09-30 medborgarförslag om att utöka spädbarnsverksamheten i region Örebro län
- Svar på medborgarförslag om att utöka spädbarnsverksamheten i region Örebro län
- Medborgarförslag, utöka spädbarnsverksamheten i Region Örebro län

Anteckning

I samband med ärendets behandling föredrar utredare Ted Rylander beslutsunderlaget.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att medborgarförslaget anses besvarat.

Skickas till

Förslagsställaren
Regionfullmäktige

§ 110 Besvarande av medborgarförslag om ändring av förutsättningar för öppnande av Karlskoga BB

Diarienummer: 20RS2978

Sammanfattning

I medborgarförslaget lyfts synpunkten att förutsättningarna för öppnande av förlossning i Karlskoga skulle ändras. Förslagsställaren anger brist på bevis av nödvändigheten av åtgärden och ett överdrivet krav inför återöppnande.

Svaret beskriver det arbete som gjorts för att lösa situationen och kunna återöppna förlossningen i Karlskoga och att en grundläggande förutsättning för att bedriva förlossningsvård är att vården kan bedrivas patientsäkert.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM hälso- och sjukvårdsnämnden 2020-09-30, Svar på medborgarförslag om ändring av förutsättningar för öppnande av Karlskoga BB
- Svar på medborgarförslag om ändring till förutsättningar för öppnande av förlossning i Karlskoga
- Medborgarförslag, öppnande av förlossningen i Karlskoga

Uppllysning

Medborgaren redogör för sitt förslag och lämnar även sin redogörelse skriftligt, bilaga 1 §110.

Anteckning

I samband med ärendets behandling föredrar hälso- och sjukvårdsstrateg Katrin Boström beslutsunderlaget.

Yrkanden

Anneli Mylly (V) yrkar bifall till medborgarförslaget.

Elin Jensen (SD) och Gunilla Fredriksson (SD) lämnar ett skriftligt yrkande, bilaga 2 §110, med bifall till medborgarförslaget.

Monika Aune (MP) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden stället de båda förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Anneli Mylly (V), Elin Jensen (SD) och Gunilla Fredriksson (SD) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för medborgarförslaget.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

Hälso- och sjukvårdsnämnd

att medborgarförslaget avslås med hänvisning till att medicinska och patientsäkerhetsmässiga skäl motiverar det ställningstagande som Region Örebro län gjort.

Skickas till

Förslagsställaren
Regionfullmäktige

§ 121 Svar på medborgarförslag angående att CPAP-apparat ska ingå i abonnemangsavgiften för hjälpmedel

Diarienummer: 19RS7602

Sammanfattning

En medborgare föreslår att avgiften för CPAP-apparat (hjälpmedel mot andningsuppehåll under sömn) ska ingå i abonnemangsavgiften för hjälpmedel. Medborgaren föreslår också att CPAP-hjälpmedel ska ingå i ett högkostnadsskydd.

I förslaget till svar gör hälso- och sjukvårdsnämnden bedömningen att det inte finns några rimliga skäl till att en person både ska betala en månadsavgift för CPAP-apparat på 100 kronor permånad och en månadsavgift för övriga hjälpmedel på 65 kronor per månad. Nämnden lämnade i slutet av september ett förslag till regionfullmäktige om att avgiften för CPAP-apparat ska bli en del av abonnemangsavgiften, och ställer sig bakom medborgarförslaget i den delen.

I förslaget till svar framgår vidare att hjälpmedelsavgifter inte ingår i det lagstadgade högkostnadsskyddet för öppenvårdsavgifter. Hälso- och sjukvårdsnämnden gör i förslaget till svar bedömningen att abonnemangsavgiften i praktiken fungerar som ett högkostnadsskydd och avslår därför den delen av förslaget.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM hälso- och sjukvårdsnämnd, 2020-11-04, Svar på medborgarförslag angående att CPAP-apparat ska ingå i abonnemangsavgift för hjälpmedel
- Svar på medborgarförslag angående att CPAP-apparat ska ingå i abonnemangsavgiften för hjälpmedel
- Medborgarförslag CPAP

Anteckning

I samband med ärendets behandling föredrar utredare Gabriel Stenström beslutsunderlaget.

Upplysning

Anneli Mylly (V) anmäler att hon inte deltar i beslutet.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att tillstyrka förslaget om att avgiften för CPAP-apparat ska ingå i abonnemangsavgiften för hjälpmedel, samt

att avslå förslaget om att CPAP-apparat ska ingå i ett högkostnadsskydd.

Hälso- och sjukvårdsnämnd

Skickas till

Förslagsställaren
Regionfullmäktige

§ 120 Svar på medborgarförslag om att hemtjänsten, de kommunala äldreboendena och den kommunala hemsjukvården alla borde ligga under landstingets ansvar

Diarienummer: 20RS6550

Sammanfattning

Det har lämnats in ett medborgarförslag till Region Örebro län där förslagsställaren föreslår att hemtjänsten, de kommunala äldreboendena och den kommunala hemsjukvården alla borde ligga under landstingets ansvar.

Ansvar för hälso- och sjukvård är enligt lag delat mellan regioner och kommuner. Såväl Region Örebro län som länets kommuner har således ansvar för att erbjuda hälso- och sjukvård till sina invånare, men inom olika områden. Eftersom ansvaret är delat är det viktigt att det finns en god samverkan mellan regionen och länets kommuner. I länet finns flera forum där regionen och kommunerna kan mötas och tillsammans arbeta med frågor som rör vård och omsorg. Under den pågående pandemin har behovet av en god samverkan tydliggjorts samtidigt som samarbetet stärkts i gemensamma frågor.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM hälso- och sjukvårdsnämnden 2020-11-04, Svar på medborgarförslag om att hemtjänsten, de kommunala äldreboendena och den kommunala hemsjukvården alla borde ligga under landstingets ansvar
- Svar på medborgarförslag ”Hemtjänsten, de kommunala äldreboendena och den kommunala hemsjukvården borde alla ligga under landstingets ansvar”.
- Medborgarförslag - De kommunala äldreboendena och den kommunala hemsjukvården borde ligga under landstingets ansvar

Anteckning

I samband med ärendets behandling föredrar utredare Eva Åkesson Enelo beslutsunderlaget.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att anse medborgarförslaget besvarat.

Skickas till

Förslagsställaren

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

§ 122 Svar på medborgarförslag om att göra det billigare att besöka vårdcentralen

Diarienummer: 20RS1457

Sammanfattning

I ett medborgarförslag föreslår en medborgare att det ska bli billigare att besöka en vårdcentral. Medborgaren är kritisk till den ändring som gjorts av åldersgränsen för avgiftsfri vård på vårdcentraler inom Region Örebro län och hävdar att det finns många 20-25-åringar som inte har råd att betala för vården.

I förslaget till svar framgår att åldersgränsen för avgiftsfri vård numera är samma i Örebro län som i stora delar av landet. Detta gäller även nivån för avgiften. Samtidigt finns ett nationellt högkostnadsskydd som reglerar att en patient som fyllt 20 år (men inte 85 år) behöver betala maximalt 1 150 kronor för besök hos vården under en tolv månadersperiod. Enligt förslaget till svar gör hälso- och sjukvårdsnämnden bedömningen att vården i Örebro län ska ha ekonomiska förutsättningar som är så likvärdiga som möjligt jämfört med vården i andra län.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ser sammanfattningsvis enligt förslaget till svar inga skäl till att göra det billigare att besöka vårdcentralen och föreslår därför att medborgarförslaget avslås.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM hälso- och sjukvårdsnämnd 2020-11-04, Svar på medborgarförslag angående att göra det billigare att besöka vårdcentralen
- Svar på medborgarförslag angående att göra det billigare att besöka vårdcentralen
- Medborgarförslag, billigare besök på vårdcentralen

Anteckning

I samband med ärendets behandling föredrar utredare Gabriel Stenström beslutsunderlaget.

Yrkanden

Anneli Mylly (V) yrkar bifall till medborgarförslaget.

Propositionsordning

Ordföranden ställer de båda förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Anneli Mylly (V) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget yrkande.

Hälso- och sjukvårdsnämnd

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att avslå medborgarförslaget.

Skickas till

Förslagsställaren

Regionfullmäktige

§ 32 Medborgarförslag om billigare tandvård

Diarienummer: 20RS1453

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit om billigare tandvård. Ärendet har överlåtit för beslut i folktandvårdsnämnden som föreslår att medborgarförslaget anses besvarat med hänvisning till att det inte är i linje med varken riksdagens intentioner eller tandvårdslagen och tandvårdsförordningen.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM folktandvårdsnämnden 2020-10-02, svar på medborgarförslag om billigare tandvård
- Förslag på svar på medborgarförslag om billigare tandvård
- Medborgarförslag - Billigare tandvård

Anteckning

I samband med ärendets behandling föredrar Ted Rylander beslutsunderlaget.

Beslut

Folktandvårdsnämnden beslutar

att medborgarförslaget anses besvarat med hänvisning till att det inte är i linje med varken riksdagens intentioner eller tandvårdslagen och tandvårdsförordningen.

Skickas till

Förslagsställaren
Regionfullmäktige

23

Besvarande av motion från
Monika Aune (MP) och Mats
Gunnarsson (MP) om att
inleda ett försök med en
digital 1177-mottagning med
behandlande
sjukvårdspersonal

19RS3739

Tjänsteställe, handläggare
Staben Hälso- och sjukvård, Gabriel Stenström

Sammanträdesdatum
2021-02-11

FöredragningsPM
Dnr: 19RS3739

Organ
Regionfullmäktige

Besvarande av motion från Monika Aune (MP) och Mats Gunnarsson (MP) om att inleda ett försök med en digital 1177-mottagning med behandlande sjukvårdspersonal

Förslag till beslut

Regionfullmäktige beslutar

att motionen ska anses besvarad.

Sammanfattning

Två ledamöter från Miljöpartiet de gröna (Monika Aune och Mats Gunnarsson) har i en motion föreslagit att Region Örebro län utvidgar försöken med digital vårdcentral till att även omfatta en digital 1177-mottagning med behandlande sjukvårdspersonal inklusive läkare, som också kan boka patienten vidare. Motionärerna föreslår dessutom att det samtidigt görs jämförande studier om hur effektiva vårdkedjorna är med digital 1177-mottagning kontra traditionell rådgivning.

I förslaget till svar redogör hälso- och sjukvårdsnämnden för den omställning till en god och nära vård som pågår i Sverige. Redogörelsen omfattar den målbild som finns för utvecklingen av 1177 Vårdguiden som är kopplad till omställningen och som landets regioner har ställt sig bakom. Målbilden stämmer väl med det motionärerna önskar.

Under 2020 skulle Region Örebro läns omställningsarbete till en god och nära vård ha konkretiserats utifrån ett uppdrag till förvaltningen i nämndens verksamhetsplan. I förslaget till svar på motionen framgår att hälso- och sjukvårdsnämnden förutsätter att målbilden för 1177 Vårdguidens roll i första linjens vård kommer att beaktas när pandemin medger fortsatt arbete med den konkretiseringen.

Beredning

Beredning för närsjukvård behandlade ärendet på sammanträdet den 14 oktober.

Tjänsteställe, handläggare
Staben Hälso- och sjukvård, Gabriel Stenström

Sammanträdesdatum
2021-02-11

FöredragningsPM
Dnr: 19RS3739

Beredning för närsjukvård beslutar föreslå hälso- och sjukvårdsnämnden föreslå regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige att motionen ska anses besvarad.

Hälso- och sjukvårdsnämnden behandlade ärendet vid sammanträdet den 4 november 2020.

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige besluta att motionen ska anses besvarad.

Yrkanden

Monika Aune (MP), Sebastian Cehlin (M) och Mats Einestam (L) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer de båda förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Monika Aune (MP), Sebastian Cehlin (M) och Mats Einestam (L) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget yrkande.

Regionstyrelsen behandlade ärendet vid sammanträdet den 21 december 2021.

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att motionen ska anses besvarad.

Yrkanden

Mats Gunnarsson (MP), Sebastian Cehlin (M), Oskar Svärd (M), Anna Ågerfalk (L) och Jihad Menhem (V) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer förvaltningens förslag mot bifallsyrkandet till motionen och finner att regionstyrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Mats Gunnarsson (MP) reserverar sig mot beslutet till förmån för bifallsyrkandet till motionen.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Beslutet väntas inte medföra några konsekvenser för de aktuella perspektiven.

Tjänsteställe, handläggare
Staben Hälso- och sjukvård, Gabriel Stenström

Sammanträdesdatum
2021-02-11

FöredragningsPM
Dnr: 19RS3739

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet väntas inte medföra några ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regionfullmäktige den 11 februari 2021.

Svar på motionen.

Motion om att inleda ett försök med en digital 1177-mottagning med behandlande sjukvårdspersonal.

Skickas till:

(Ange vem/vilka beslutet ska skickas till)

Sammanträdesdatum
2020-11-04

Beteckning
Dnr: 19RS3739

Monika Aune (MP) och Mats Gunnarsson (MP)

Svar på motion om att inleda ett försök med en digital 1177-mottagning med behandlande sjukvårdspersonal

Två ledamöter från Miljöpartiet de gröna (Monika Aune och Mats Gunnarsson) har i en motion föreslagit att Region Örebro län utvidgar försöken med digital vårdcentral till att även omfatta en digital 1177-mottagning med behandlande sjukvårdspersonal inklusive läkare, som också kan boka patienten vidare. Motionärerna föreslår dessutom att det samtidigt görs jämförande studier om hur effektiva vårdkedjorna är med digital 1177-mottagning kontra traditionell rådgivning.

Hälso- och sjukvårdsnämnden får med anledning av motionen framföra följande:

Den svenska sjukvården genomgår nu en omställning till en god och nära vård. Det är en vård som är mer flexibel och samverkande för att ännu effektivare kunna möta patientens behov. Omställningen är central i den verksamhetsplan som Hälso- och sjukvårdsnämnden antagit för 2020 och kommer att medföra stora förändringar av den vård som Region Örebro län erbjuder länets invånare. Enligt verksamhetsplanen ska det också finnas ökade möjligheter för patienterna att utföra sina ärenden via digitala tjänster.

Att utveckla de tjänster som erbjuds via 1177 Vårdguiden är en självklar del i omställningen till en god och nära vård. Därför är det naturligt att en fortsatt utveckling av 1177 Vårdguiden ingår i den överenskommelse om omställningen som i början av året slöts mellan regeringen och Sveriges kommuner och regioner (SKR). Utvecklingen ska bygga på ”Målbild för första linjens vård och för 1177 Vårdguidens roll” som landets regioner ställde sig bakom 2018. Målbilden innebär bland annat att 1177 Vårdguiden ska vara inledningen på en naturlig kedja, där patienten om det finns behov enkelt lotsas vidare till möten med vårdpersonal, via video eller på plats. Målbilden stämmer väl med det motionärerna önskar.

För närvarande pågår nationellt flera försök inom utvecklingen av 1177 Vårdguiden. Ett av dem är att erbjuda rådgivningssamtal via video. Samtidigt har Region Örebro län startat Vårdcentralernas digitala mottagning. Där erbjuds patienter med vissa åkommor videosamtal med läkare, psykolog, kurator och tobaksavvänjare. Under våren 2020 har antalet patienter hos Vårdcentralernas digitala mottagning ökat och var innan sommaren mellan 40 och 50 per vecka.

Telefonrådgivningen hos 1177 Vårdguiden drivs i dag i nära samarbete mellan Region Örebro län och elva andra regioner. Det är nödvändigt för att säkerställa bemanning dygnet runt, alla veckans dagar. Nackdelen är att det försvårar ett sömlöst arbetssätt mellan 1177 Vårdguiden och den övriga vården i varje enskild region.

I hälso- och sjukvårdsnämndens verksamhetsplan för 2020 fick förvaltningen i uppdrag att konkretisera Region Örebro läns omställningsarbete till en god och nära vård. På grund av den pågående pandemin har det arbetet försenats. Hälso- och sjukvårdsnämnden förutsätter dock att målbilden för 1177 Vårdguidens roll i första linjens vård kommer att beaktas i den fortsatta konkretiseringen.

När det gäller förslaget om jämförande studier delar nämnden motionärernas uppfattning om att vetenskapligt stöd för verksamhetsförändringar bör eftersträvas. I nämndens verksamhetsplan för 2020 fanns därför även ett uppdrag om att utifrån existerande evidens eller inom ramen för kliniska studier definiera innehållet i bland annat digital mottagning. Det arbetet behöver också fortsätta när pandemin medger.

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige besluta

att motionen med hänvisning till ovanstående ska anses besvarad.

För Region Örebro län

Karin Sundin
Ordförande i hälso- och sjukvårdsnämnden

Jonas Claesson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

TILL REGIONFULLMÄKTIGE I REGION ÖREBRO

2019-04-25

MOTION

Inled ett försök med en digital 1177-mottagning med behandlande sjukvårdspersonal

Koordineringen i vården samt korta, raka vårdkedjor är en av nycklarna till en effektiv vård. Men studier visar att det idag finns stora förbättringsmöjligheter då allt för många patienter skickas runt genom vården. Det leder till onödiga besök, dubbelarbete för personalen, missade diagnoser och i värsta fall vårdskador.

Genom att granska hur smidigt och effektivt patienterna lotsats genom vårdapparaten skulle många hinder kunna identifieras. Exempelvis hur ofta patienter blir felhänvisade, hur långa väntetider detta medför och hur många olika läkare patienterna får träffa innan en i övrigt banal diagnos kan ställas. Patientens perspektiv, delaktighet, dess egen värdering av tidsåtgång och väntan, är också en viktig faktor.

Ett exempel på ett onödigt hinder i vårdkedjan är 1177. Regionen spenderar årligen miljoner kronor på telefonsamtal till 1177 där de flesta patienter hänvisas till annan vård. Patienten måste då hitta vårdstället och boka själv och där berätta om sina symptom en gång till för en ny sköterska innan tid för läkare kan bokas. När patienten till slut har träffat en läkare (på en vårdcentral oftast) har patienten fått dra sin sjukdomshistoria minst tre gånger och kanske väntat i veckor.

Denna omständliga väg skulle kunna ersättas med att patienten kontaktar en digital primärvårdsmottagning som är utformad så att den förenar telefonrådgivning (motsvarande 1177), digitala sjuksköterske- eller läkarbesök för de som kan behandlas via videolänk och även hjälp med tidsbokning för de som behöver ett fysiskt besök hos annan vårdgivare.

På det sättet behöver patienten inte berätta sitt ärende lika många gånger, väntetider mellan vårdgivare kortas och patienter leds oftare till rätt vårdnivå på en gång. Tid, resurser och effektivitet är vunnen för både patienten och regionen.

Regionen gör nu försök med digitala vårdcentraler vilket är positivt. Men med ovanstående resonemang skulle dessa projekt kunna utvecklas till att testa huruvida en utvidgad digital 1177-mottagning med behandlande sjukvårdspersonal som dessutom bokar vidare patienten

till rätt vårdgivare, skulle kunna sänka kostnaderna och höja effektiviteten. Och inte minst, patienten skulle få en kortare och snabbare tid för behandling.

Miljöpartiet de gröna föreslår

att Region Örebro län utvidgar försöken med digitala vårdcentraler till att även omfatta en digital 1177 – mottagning med behandlande sjukvårdspersonal inklusive läkare, som också kan boka patienten vidare.

att det samtidigt görs jämförande studier hur effektiv vårdkedjorna är med digital 1177-mottagning kontra traditionell rådgivning.

Mönika Aune (MP)

Mats Gunnarsson (MP)

24

Besvarande av motion från
Mats Gunnarsson (MP) och
Monika Aune (MP) om att utgå
från klimatmålen i alla beslut

20RS2589

Organ
Regionfullmäktige

Besvarande av motion från Mats Gunnarsson (MP) och Monika Aune (MP) om att utgå från klimatmålen i alla beslut

Förslag till beslut

Regionfullmäktige beslutar

att motionen ska anses vara besvarad.

Sammanfattning

Den 10 mars 2020 inkom Mats Gunnarsson (MP) och Monika Aune (MP) med en motion till regionfullmäktige där de föreslår:

- att regionfullmäktige beslutar att alla politiska beslut ska utgå från centrala och av regionens egna beslutade klimatmål, i syfte att klimatmålen ska uppnås,
- att klimatredovisningar redovisas årligen i verksamhetsplan med budget, samt
- att regionstyrelsen uppdras att inrätta ett utskott för hållbarhet vars uppgift blir att följa upp regionens arbete med hållbarhet och klimatarbete.

Regionfullmäktige anser att det, genom den checklista som används för att identifiera och bedöma konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven vid förslag och beslut, redan finns ett system för att i varje beslut ta hänsyn till hur klimatmål påverkas. Checklistan behöver dock utvecklas för att tydliggöra hur bedömningar av klimatpåverkan ska göras. Regionstyrelsen har därför gett regiondirektören i uppdrag att revidera och utbilda om den checklista som används för att väga in konsekvenser för de olika hållbarhetsperspektiven i Region Örebro läns beslut.

Redovisningar över Region Örebro läns klimatpåverkan kommer att tas fram i kommande hållbarhetsredovisningar (det vill säga uppföljningar av Program för hållbar utveckling) och kan på sikt även komma att lyftas in i årsredovisningarna.

Regionfullmäktige anser att uppföljning av Region Örebro läns hållbarhets- och klimatarbete ska ske så nära verksamheterna som möjligt. Denna uppföljning ska

därför göras av Region Örebro läns nämnder samt regionstyrelsen och inte av ett särskilt utskott för hållbarhet.

Ärendebeskrivning

Den 10 mars 2020 inkom Mats Gunnarsson (MP) och Monika Aune (MP) med en motion till regionfullmäktige. Motionen tar upp det klimatpolitiskt ramverk som Sveriges riksdag antog 2017. Ramverket består av en klimatlag, klimatmål och ett klimatpolitiskt råd. Det långsiktiga målet med ramverket är att Sverige inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser år 2045. Miljöpartiet anser att Region Örebro län borde anta ett liknande ramverk för den egna organisationen och föreslår följande:

- att regionfullmäktige beslutar att alla politiska beslut ska utgå från centrala och av regionens egna beslutade klimatmål, i syfte att klimatmålen ska uppnås,
- att klimatredovisningar, exempelvis effekten av beslutade åtgärder i relation till regionala utsläpp av växthusgaser, redovisas årligen i verksamhetsplan med budget,
- att regionstyrelsen uppdras att inrätta ett utskott för hållbarhet vars uppgift blir att följa upp regionens arbete med hållbarhet och klimatarbete.

Bedömning

Enligt [Ärendehandbok för Region Örebro län](#) anges att konsekvenserna av förslag och beslut ska bedömas utifrån de betydande aspekter som Region Örebro län har identifierat och beslutat om. Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven ska identifieras utifrån en checklista och redovisas i föredragningsPM för ärenden. Regionfullmäktige anser därför att det redan finns ett system för att i varje beslut ta hänsyn till hur beslutet påverkar klimatmål. Checklistan behöver dock utvecklas ytterligare för att det tydligare ska framgå att klimatmål ska beaktas i varje beslut och hur detta ska gå till. Utbildningar i checklistan måste hållas regelbundet för att säkerställa dess implementering.

Regionfullmäktige håller med motionärerna om att Region Örebro län bör ta fram årliga klimatredovisningar då detta är ett bra verktyg för att identifiera framsteg och fortsatta utmaningar. I samband med att Region Örebro läns *Program för hållbar utveckling* reviderats planeras för att kommande hållbarhetsredovisningar ska inkludera redovisningar över organisationens klimatutsläpp. Dessa klimatredovisningar kan sedan användas som stöd vid verksamhetsplanering och beslut om kommande åtgärder för att minska Region Örebro läns klimatpåverkan och uppnå organisationens klimatmål. Sedan 2019 ingår "Hållbarhet" som ett område i Region Örebro läns årsredovisning. Detta område kommer att utvecklas i kommande

årsredovisningar och det är då möjligt att redovisningar över klimatutsläpp kan komma att lyftas in även där.

Regionfullmäktige ser inte inrättandet av ett utskott för hållbarhet som den bästa lösningen för att följa upp Region Örebro läns hållbarhets- och klimatarbete. Hållbarhetsarbetet måste genomsyra hela organisationen och därför behöver uppföljningen av arbetet ske närmare verksamheterna och därmed både i nämnderna och i regionstyrelsen. Om särskilda uppföljningsinsatser ses som nödvändiga kan regionstyrelsens arbetsutskott komma att tilldelas dessa uppdrag.

Beredning

Regionstyrelsen behandlade ärendet vid sammanträdet den 26 januari 2021.

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige att motionen ska anses besvarad.

Yrkanden

Mats Gunnarsson (MP) och Jihad Menhem (V) yrkar bifall till motionen och bifall till andra att-satsen i förvaltningens förslag.

Propositionsordning

Efter att ha fått den ordningen godkänd ställer ordföranden först den första att-satsen under proposition finner att styrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Mats Gunnarsson (MP) och Jihad Menhem (V) reserverar sig mot styrelsens beslut till förmån för motionen.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Revidering av och utbildning om checklistan för hållbarhetsperspektiven förväntas leda till ökade kunskaper om miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven hos tjänstemän inom Region Örebro län. Detta förväntas leda till att eventuella konsekvenser för dessa perspektiv är tydligare när ärenden behandlas av Region Örebro läns politiska ledning.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet förväntas inte få några ekonomiska konsekvenser.

Tjänsteställe, handläggare
Staben Hållbar utveckling, Karin Runnels

Sammanträdesdatum
2021-02-11

FöredragningsPM
Dnr: 20RS2589

Uppföljning

Beslutet följs upp genom att revidering och utbildning i checklistan läggs in som en aktivitet vid genomförande av Program för hållbar utveckling, uppföljning sker i samband med uppföljningen av programmet i början av 2022.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regionfullmäktige den 11 februari 2021.

Svar på motionen.

Motionen ”Utgå från klimatmålen i alla beslut” 2020-03-10.

Skickas till:

(Ange vem/vilka beslutet ska skickas till)

Sammanträdesdatum Beteckning
2021-01-26 Dnr: 20RS2589

Mats Gunnarsson (MP), Monika Aune (MP)

Svar på motion från Monika Aune (MP) och Mats Gunnarsson (MP) om att utgå från klimatmålen i alla beslut

Monika Aune (MP) och Mats Gunnarsson (MP) har i en motion till regionfullmäktige tagit upp det klimatpolitiska ramverk som Sveriges riksdag antog 2017. Ramverket består av en klimatlag, klimatmål och ett klimatpolitiskt råd. Det långsiktiga målet med ramverket är att Sverige inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser år 2045. Miljöpartiet anser att Region Örebro län borde anta ett liknande ramverk för den egna organisationen och föreslår följande:

- att regionfullmäktige beslutar att alla politiska beslut ska utgå från centrala och av regionens egna beslutade klimatmål, i syfte att klimatmålen ska uppnås,
- att klimatredovisningar, exempelvis effekten av beslutade åtgärder i relation till regionala utsläpp av växthusgaser, redovisas årligen i verksamhetsplan med budget,
- att regionstyrelsen uppdras att inrätta ett utskott för hållbarhet vars uppgift blir att följa upp regionens arbete med hållbarhet och klimatarbete.

Regionstyrelsen anser att det redan finns ett system för att ta hänsyn till hur politiska beslut påverkar klimatmål. Enligt detta system ska konsekvenserna av förslag och beslut bedömas utifrån de betydande aspekter som Region Örebro län identifierat och beslutat om. Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven ska identifieras utifrån en checklista och redovisas i föredragningsPM för ärenden till politiken. Checklisten som används som stöd för bedömningen av konsekvenser behöver dock utvecklas ytterligare för att det tydligare ska framgå att klimatmål ska beaktas i varje beslut och hur detta ska gå till. Utbildningar i checklisten måste hållas regelbundet för att säkerställa dess implementering.

Regionstyrelsen håller med motionärerna om att Region Örebro län bör ta fram årliga klimatredovisningar då detta är ett bra verktyg för att identifiera framsteg och fortsatta utmaningar. I samband med att Region Örebro läns *Program för hållbar utveckling* reviderats planeras för att kommande hållbarhetsredovisningar ska inkludera redovisningar över organisationens klimatutsläpp. Dessa klimatredovisningar kan sedan användas som stöd vid verksamhetsplanering och beslut om kommande åtgärder för att minska Region Örebro läns klimatpåverkan och uppnå organisationens klimatmål. Sedan 2019 ingår "Hållbarhet" som ett område i Region Örebro läns årsredovisning. Detta område kommer att utvecklas i kommande årsredovisningar och det är då möjligt att redovisningar över klimatutsläpp kan komma att lyftas in även där.

Regionstyrelsen ser inte inrättandet av ett utskott för hållbarhet som den bästa lösningen för att följa upp Region Örebro läns klimatarbete och annat arbete med hållbarhet. Hållbarhetsarbetet måste genomsyra hela organisationen och därför behöver uppföljningen av arbetet ske närmare verksamheterna och därmed både i nämnderna och i regionstyrelsen. Om särskilda uppföljningsinsatser ses som nödvändiga kan regionstyrelsens arbetsutskott komma att tilldelas dessa uppdrag.

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta

att med hänvisning till ovanstående resonemang förklara motionen besvarad.

Regionstyrelsen beslutar vidare

att uppdra åt regiondirektören att revidera och utbilda om den checklista som används för att väga in konsekvenser för de olika hållbarhetsperspektiven i Region Örebro läns beslut.

För Region Örebro län

Andreas Svahn
Regionstyrelsens ordförande

Rickard Simonsson
Regiondirektör

Ankom
Regionkansliet
2020-03-10
20RS2589-1

miljöpartiet de gröna

REGIONFULLMÄKTIGE REGION ÖREBRO LÄN

2020-03-10

MOTION

Utgå från klimatmålen i alla beslut

Klimatförändringen är vår tids största utmaning. Enligt vetenskapen är det bråttom att vidta åtgärder för att stoppa uppvärmningen av planeten. Alla sektorer i samhället måste därför bidra för att drastiskt sänka sina egna utsläpp av växthusgaser. Därför fastställde riksdagen, i juni 2017, ett klimatpolitiskt ramverk. Det klimatpolitiska ramverket består av tre delar: klimatlag, klimatmål och ett klimatpolitiskt råd:

Klimatlag

Klimatlagen lagfäster att regeringens klimatpolitik ska utgå ifrån klimatmålen och hur arbetet ska bedrivas.

- Regeringen ska varje år presentera en klimatredivisning i budgetpropositionen.
- Regeringen ska vart fjärde år ta fram en klimatpolitisk handlingsplan som bland annat ska redovisa hur klimatmålen ska uppnås.

Den nya klimatlagen trädde i kraft den 1 januari 2018

Klimatmål

Senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Utsläppen som omfattas är främst från transporter, arbetsmaskiner, mindre industri- och energianläggningar, bostäder och jordbruk.

Klimatpolitiskt råd

Ramverkets tredje pelare är ett klimatpolitiskt råd som kommer att inrättas. Rådets uppgift blir att bistå regeringen med en oberoende utvärdering av hur den samlade politik som regeringen lägger fram är förenlig med klimatmålen. Rådet ska bland annat utvärdera om inriktningen inom olika relevanta politikområden gynnar eller motverkar möjligheten att nå klimatmålen.

Region Örebro län

Region Örebro län har program och planer med mål för nettoutsläpp av växthusgaser, exempelvis regionens Energi- och klimatprogram och RUS. Miljöpartiet anser dock att regionen borde, i likhet med Sveriges riksdag, anta ett ramverk som tydliggör att **all politik** ska utgå från centrala och regionala klimatmål och att en klimatredevisning görs i Verksamhetsplan med budget årligen. Dessutom anser MP borde att regionstyrelsen borde inrätta ett utskott för hållbarhetsfrågor.

Miljöpartiet de gröna i Region Örebro län föreslår fullmäktige

att besluta att alla politiska beslut i fullmäktige ska utgå från centrala och av regionens egna beslutade klimatmål, i syfte att klimatmålen ska uppnås

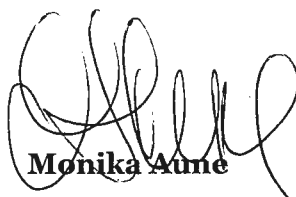
att klimatredevisningar, exempelvis effekten av beslutade åtgärder i relation till regionala utsläpp av växthusgaser, redovisas årligen i Verksamhetsplan med budget

att Regionstyrelsen uppdras att inrätta ett utskott för hållbarhet vars uppgift blir att följa upp regionens arbete med hållbarhet och klimatarbete.

Mats Gunnarsson

Oppositionsråd

Monika Aune

Gruppledare

25

Besvarande av motion från
Jihad Menhem (V) och Jessica
Carlqvist (V) om att vården ska
bli bättre på att ta hand om
patienter med ME-CFS

20RS2733

Tjänsteställe, handläggare
Staben Hälso- och sjukvård, Ted Rylander

Sammanträdesdatum
2021-02-11

FöredragningsPM
Dnr: 20RS2733

Organ
Regionfullmäktige

Besvarande av motion från Jihad Menhem (V) och Jessica Carlqvist (V) om att vården ska bli bättre på att ta hand om patienter med ME-CFS

Förslag till beslut

Regionfullmäktige beslutar

att avslå motionen.

Sammanfattning

En motion har inkommit till Region Örebro län 13 mars 2020 från Jihad Menhem (V) och Jessica Carlqvist (V) om att vården ska bli bättre på att ta hand om patienter med ME-CFS. Myalgisk Encefalomyelit eller Chronic Fatigue Syndrome kallas också kroniskt trötthetssyndrom eller post-viral trötthet. Motionen lämnades över till hälso- och sjukvårdsnämnden för beredning. Förslaget till beslut är att motionen ska avslås.

I förslaget till svar framgår att Rådet för medicinsk kunskapsstyrning (RMK) arbetar med frågan regionalt vilket inkluderar såväl rekommendationer som fortbildning. De vetenskapliga underlagen och erfarenheterna från vården är inte tillräckliga för att arbeta fram generella nationella rekommendationer. Det saknas också en samsyn inom vården kring diagnostisering och behandling. Diagnosen kan ställas inom primärvården och under utredningen kan distriktsläkaren, för att utesluta andra diagnoser, hämta stöd i specialistvården. Vid behov kan också remiss skickas till någon av de privata utomlänskliniker som utreder ME och detta görs via vårdslussen. I dagsläget finns inte utredningskompetensen i de egna leden.

Region Örebro län är alltså i färd med att se över vårdkedjan för diagnosen ME inom i såväl primär- som specialistvård. En allmän kompetenshöjning för att öka kvaliteten i berörd vårdkedja blir en följd av detta. Det innebär dock inte att utomlänsvård som patienten själv har sökt kan ersättas av regionen och inte heller att neuro- och rehabmedicinska mottagningen av nödvändighet blir vägen in till specialistvård.

Tjänsteställe, handläggare
Staben Hälso- och sjukvård, Ted Rylander

Sammanträdesdatum
2021-02-11

FöredragningsPM
Dnr: 20RS2733

Beredning

Hälso- och sjukvårdsnämnden har vid sammanträde den 9 december 2020 behandlat ärendet.

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige besluta att avslå motionen.

Uppllysning

Monika Aune (MP) anmäler att hon inte deltar i beslutet.

Regionstyrelsen behandlade ärendet vid sammanträdet den 26 januari 2021.

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att avslå motionen.

Yrkanden

Jihad Menhem (V) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer de båda förslagen mot varandra och finner att styrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Jihad Menhem (V) reserverar sig mot styrelsens beslut till förmån för bifall till motionen.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Beslutet får inga konsekvenser för de aktuella perspektiven jämfört med nuläget.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet får inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regionfullmäktige 2021-02-11

Svar på motionen

Motionen

Skickas till:

Datum
2020-12-09

Beteckning
Dnr: 20RS2733

Jihad Menhem, Jessica Carlqvist (V)

Svar på motion från Jihad Menhem (V) och Jessica Carlqvist (V) om att vården ska bli bättre på att ta hand om patienter med ME/CFS

Jihad Menhem (V) och Jessica Carlqvist (V) har i en motion till Region Örebro län den 13 mars 2020 lyft frågan om att vården ska bli bättre på att ta hand om patienter med ME/CFS. Motionärerna påtalar att den psykiska ohälsan i Sverige ökar och att en jämlik sjukvård förutsätter att alla patienter får bli behandlade av specialister som möter just deras behov.

Regionfullmäktige föreslås i motionen besluta

- att Region Örebro län ser över hanteringen vid utredningen av diagnosen ME/CFS, så att dessa patienter varken betalar eller ombesörjer resa till och från utredning
- att Region Örebro län välkomnar dessa patienter till neurologiska mottagningen på USÖ, eftersom det är en neurologisk sjukdom och behöver hanteras där kompetensen är som bäst inom området
- att kompetensen sprids kring sjukdomen inom Regionen för att förhindra felhantering av denna patientgrupp, som i värsta scenariot kan bidra till en försämrad sjukdomsbild

Hälso- och sjukvårdsnämnden framför med anledning av motionen följande:

Myalgisk Encefalomyelit (ME), även kallat Chronic Fatigue Syndrome (CFS), det vill säga kroniskt trötthetssyndrom eller post-viral trötthet, är funktionsnedsättande och kan drabba både barn och vuxna. Det finns ingen behandling som helt tar bort symtomen, men det finns sätt att lindra flera av besvären.

Många studier har genomförts men orsaken till ME är fortfarande okänd. De vetenskapliga underlagen och erfarenheterna från vården är inte tillräckliga för att arbeta fram generella nationella rekommendationer. Det saknas en samsyn inom vården kring diagnostisering och behandling. Det finns då inte heller grundläggande förutsättningar för att arbeta fram ett stöd för sjukskrivning för diagnosen.

Inget specifikt test kan användas för att ställa diagnosen. Tillvägagångssättet blir att först utesluta andra diagnoser och därefter indirekt komma fram till trolig, misstänkt eller osannolik ME-diagnos genom att vårdpersonal bekräftar och dokumenterar befintliga funktionsnedsättningar och aktivitetsbegränsningar. För att öka funktionsnivå och minska lidande behövs ofta fysioterapeutisk och symptomlindrande behandling. I de allra flesta fall är det av stor vikt att inte behandla med beroendeframkallande läkemedel som kan ge upphov till långvariga besvär. Interna förslag på rekommenderad behandling finns tillgängliga för primärvården och utredningsförslag är under framarbetande.

Diagnosen kan alltså ställas inom primärvården och under utredningen kan distriktsläkaren, för att utesluta andra diagnoser, hämta stöd i specialistvården. Vid behov kan också remiss skickas till någon av de privata utomlänskliniker som utreder ME och detta görs via vårdslussen. Om patienter önskar kan de söka vård enligt fritt vårdval men står då själva för resan till vårdgivaren.

Det finns ett pågående arbete med rutiner och kompetensutveckling för att standardisera omhändertagandet av personer med diagnosen, alternativt de som söker vård för symtombilden. Detta för att säkerställa en likvärdig vård och undvika risker för förvärrade symtomkomplex. Trots att denna sjukdom inte är ny är kunskapen om diagnosen fortfarande bristande inom både primär- och specialistvård. Detta medför en osäkerhet kring hur patienterna ska tas omhand, utredas, behandlas och följas upp. Avsaknaden av vetenskapligt underlag och samstämmighet bland sakkunniga får dock inte hindra utformandet av en fungerande vårdkedja.

Rådet för medicinsk kunskapsstyrning (RMK) arbetar med frågan, vilket inkluderar rekommendationer, kompetensutveckling och kunskapsfördjupning baserat på i synnerhet rapporter, översyner och kartläggningar från Socialstyrelsen och Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU). En aktuell enkät till distriktsläkarna visar en varierande bild men också att många ser behov av kompletterande specialistutredningar. Region Örebro läns Hälsoval har inplanerat att på en Distriktsläkardag 2020 gå igenom kunskapsläget och informera om möjligheter att remittera. Detta har på grund av coronapandemin skjutits fram till januari 2021.

Region Örebro län är i färd med att se över vårdkedjan för diagnosen ME inom i såväl primär- som specialistvård. En allmän kompetenshöjning för att öka kvaliteten i berörd vårdkedja blir en följd av detta. Det innebär dock inte att utomlänsvård som patienten själv har sökt kan ersättas av regionen och inte heller att neuro- och rehabmedicinska mottagningen av nödvändighet blir vägen in till specialistvård.

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige besluta

att avslå motionen.

Karin Sundin
Ordförande
Hälso- och sjukvårdsnämnden

Jonas Claesson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Vänsterpartiet

2020-03-02

Ankom
Regionkansliet

2020 -03- 13

Dnr 20RS2733-1

Motion till regionfullmäktige – Region Örebro län

Vården måste bli bättre på att ta hand om patienter med ME/CFS

Myalgisk Encefalomyelit och kroniskt trötthetssyndrom (ME/CFS) är en svår kronisk funktionsnedsättande neuroimmun sjukdom som drabbar både män, kvinnor och barn. Omkring 0,4% av befolkningen beräknas vara drabbade av sjukdomen, vilket i Sverige blir 36 000 personer. Insjuknandet är ofta plötsligt, ofta i samband med infektion, men progressivt insjuknande förekommer också. Färre än 6% tillfrisknar.

Patienterna har ofta störningar på autonoma nerv-, neuroendokrina- och immunologiska-systemet. ME/CFS-patienter blir sämre efter mental eller fysisk aktivitet och har en återhämningsperiod på runt 1-3 dagar, eller längre. Symtomen varierar ofta dels på en kort tidsskala som kan röra sig om timmar och dagar. Samt över en längre tidsskala som handlar om år.

ME/CFS finns i både epidemisk och endemisk form. Svårighetsgraden kan variera mycket från individ till individ.

Sjukdomen tillhör gruppen neurologiska sjukdomar. Trots ME/CFS är en vanlig sjukdom är medvetenheten inom vården begränsad. Likaså sker inte mycket forskning kring ett botemedel.

En tidig diagnos är mycket viktigt för att förhindra att sjukdomen blir svårartad, eftersom det annars är risk att patient och läkare hanterar sjukdomen fel.

Patienterna lider av kognitiva svårigheter, mental dimma, värk, sömnstörningar och temperaturregleringsstörningar. Det mest utmärkande är att symtomkomplexet (speciellt malaise, utmattning, värk och mental dimma) ökar efter mental eller fysisk ansträngning och det tar flera dagar att återhämta sig. De värst drabbade patienterna är sängbundna och klarar inte stå upp.

Exempel på vanliga symtom är kognitiva svårigheter, mental dimma, värk, sömnstörningar, temperaturregleringsstörningar, malaise, frekvent urinering, utmattning, trötthet, sjukdomskänsla, huvudvärk, värk i muskler och leder, minnes- och koncentrationssvårigheter, känslighet för temperaturförändringar, frusenhet, oförmåga att bearbeta information, feberkänsla, sömnproblem, influensaliknande symtom, dimsyn, överkänslighet emot ljud, överkänslighet emot ljus, överkänslighet emot beröring (allodyn) och öronsusningar. Det är vanligt med överkänslighet emot alkohol, medicin och födoämnen.

I vår region saknas kompetens kring ME/CFS vilket kan bli förödande. Forskningen lyfter särskilt fram, hur viktigt det är, att denna patientgrupp får rätt behandling i tidigt skede för att inte felbehandlas och därmed bli sämre i sin sjukdom. Media har på senare tid, vittnat om att det finns en stor suicidrisk för denna grupp, och det är av stor vikt att vi som region ser över möjligheterna att samla kunskap kring denna patientgrupp.

I de fall man misstänker ME/CFS i vår region, skriver man en remiss till Brageékliniken i Stockholm. Och eftersom vi saknar en specialist inom området, får patienten helt ombesörja resan dit, både ekonomiskt och praktiskt. I praktiken kan det innebära, att en anhörig eller vän får

ta ledigt från jobbet, för att köra patienten. För en utredning krävs 4 träffar. Det är en oerhörd påfrestning att ta sig dit och innebär till och med en försämring av sjukdomen efter detta. Dessutom drabbar det den enskilde patienten ekonomiskt eftersom detta är personer som oftast har en lång sjukdomshistoria, och kanske till och med är utförsäkrade från försäkringskassan, eftersom det även där råder kompensbrist inom området.

Trots att ME/CFS är klassad som en neurologisk sjukdom sedan 1950-talet, så hänvisas våra patienter till vårdcentralerna

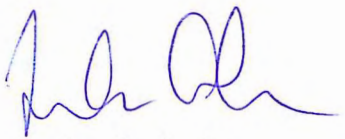
Med anledning av detta föreslår vi att regionfullmäktige beslutar:

att Region Örebro län ser över hanteringen vid utredning av diagnosen ME/CFS, så att dessa patienter varken betalar eller ombesörjer resa till och från utredning.

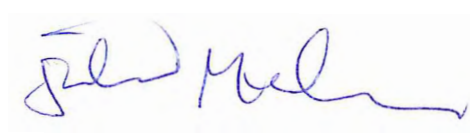
att Region Örebro län välkomnar dessa patienter till neurologiska mottagningen på USÖ, eftersom det är en neurologisk sjukdom och behöver hanteras där kompetensen är som bäst inom området.

att kompetensen sprids kring sjukdomen inom Regionen för att förhindra felhantering av denna patientgrupp, som i värsta scenariot kan bidra till en försämrad sjukdomsbild.

För Vänsterpartiet i Region Örebro län

Jessica Carlqvist

Jihad Menhem

26

Besvarande av motion från
Jihad Menhem (V), avskaffa de
orättvisa avgifterna för
hjälpmedel
20RS5671

Tjänsteställe, handläggare
Staben Hälso- och sjukvård, Gabriel Stenström

Sammanträdesdatum
2021-02-11

FöredragningsPM
Dnr: 20RS5671

Organ
Regionfullmäktige

Besvarande av motion från Jihad Menhem (V), avskaffa de orättvisa avgifterna för hjälpmedel

Förslag till beslut

Regionfullmäktige beslutar

att avslå motionen.

Sammanfattning

I en motion föreslår Jihad Menhem (V) att den abonnemangsavgift för hjälpmedel som regionfullmäktige beslutade om inför 2020 ska avskaffas. Motionären föreslår att hjälpmedel ska finansieras enbart med skatt och inte alls med avgifter.

I förslaget till svar skriver hälso- och sjukvårdsnämnden att eftersom abonnemangsavgiften är samma oavsett funktionshinder så bedömer nämnden att de nuvarande hjälpmedelsavgifterna är mer rättvisa än de som fanns före årsskiftet.

Beslutet att införa avgiften har överklagats. I förslaget till svar skriver hälso- och sjukvårdsnämnden att Region Örebro län följer den juridiska processen och kommer att analysera utslaget som den leder till.

Beredning

Beredning för psykiatri, habilitering och hjälpmedel har behandlat ärendet vid sammanträdet den 16 oktober 2020.

Beredning för psykiatri, habilitering och hjälpmedel föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden föreslå regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige besluta att avslå motionen.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har behandlat ärendet vid sammanträdet den 4 november 2020.

Tjänsteställe, handläggare
Staben Hälso- och sjukvård, Gabriel Stenström

Sammanträdesdatum
2021-02-11

FöredragningsPM
Dnr: 20RS5671

Yrkanden

Anneli Mylly (V) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer de båda förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Anneli Mylly (V) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget yrkande.

Regionstyrelsen behandlade ärendet den 21 december 2020.

Yrkanden

Jihad Menhem (V) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer förvaltningens förslag mot bifallsyrkandet till motionen och finner att regionstyrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Jihad Menhem (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för bifallsyrkandet till motionen.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Beslutet att avslå motionen får inga konsekvenser för de aktuella perspektiven jämfört med dagens situation.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet att avslå motionen får inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regionfullmäktige 2021-02-11

Svar på motionen

Motionen

Skickas till:

(Ange vem/vilka beslutet ska skickas till)

Sammanträdesdatum
2020-11-04

Beteckning
Dnr: 20RS5671

Jihad Menhem (V)

Svar på motion angående att avskaffa de orättvisa avgifterna för hjälpmedel

Till Region Örebro län har kommit en motion om att avskaffa de orättvisa avgifterna för hjälpmedel. Hälso- och sjukvårdsnämnden vill med anledning av förslaget lämna följande svar:

Den 1 januari 2020 infördes i Region Örebro län en abonnemangsavgift för hjälpmedel. Bakom förändringen stod en klar majoritet i regionfullmäktige. Avgiften är 65 kronor per månad, oavsett hur många hjälpmedel som har förskrivits till personen. Beslutet att införa avgiften har överklagats. Region Örebro län följer den juridiska processen och kommer att analysera utslaget som den leder till.

Innan förändringen tog Region Örebro län betalt för ett fåtal hjälpmedel och avgifterna för dem var olika. För många hjälpmedel fanns det inga avgifter alls. Ett viktigt motiv till beslutet i regionfullmäktige om att införa abonnemangsavgiften var att alla som behöver använda hjälpmedel ska få betala samma avgift, oavsett vilket hjälpmedel de behöver.

Hälso- och sjukvårdsnämnden delar inte motionärens uppfattning om att det enbart är avgiftsfria hjälpmedel som är en förutsättning för att kunna leva ett aktivt och självständigt liv. Nämnden delar heller inte motionärens uppfattning om att dagens avgifter för hjälpmedel är orättvisa. Istället gör nämnden bedömningen att dagens avgifter är mer rättvisa än de tidigare, eftersom det inte längre är hjälpmedlet som avgör om patienten får betala någon avgift och hur hög den i så fall ska vara.

Samtidigt är nämnden medveten om att det funnits många praktiska problem vid införandet av abonnemangsavgiften. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen arbetar med att åtgärda dessa problem.

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår sammanfattningsvis att regionfullmäktige

beslutar att motionen ska avslås.

För Region Örebro län

Vänsterpartiet

Motion till regionfullmäktige – Region Örebro län

Avskaffa de orättvisa avgifterna för hjälpmedel

En viktig utgångspunkt för Region Örebro län är att motverka utanförskap och möjliggöra ett aktivt deltagande i samhället för människor med funktionsnedsättningar.

Tillgång till bra och avgiftsfria hjälpmedel och en tillgänglig miljö är grundläggande förutsättningar för att man ska kunna leva ett så aktivt och självständigt liv som möjligt om man har en funktionsnedsättning. Väl fungerande hjälpmedel innebär också att man får en väsentligt ökad livskvalitet. Dessutom kan avgiftsfria hjälpmedel medföra besparingar för regionen och även inom andra sektorer av samhället.

Majoriteten i region Örebro län (Socialdemokraterna, Kristdemokraterna och Centerpartiet) införde från och med 1 januari 2020 en osolidarisk reform som har skapat en väldig oro bland länets funktionsnedsatta. Detta har även gett regionen en föga smickrande topplacering i landets avgiftsliga. Beslutet om införande av hyres- och abonnemangavgifter på hjälpmedel har slagit hårt på våra redan mest utsatta grupper, inte minst ekonomiskt.

Många personer med funktionsnedsättning som är i behov av hjälpmedel har väldigt låga inkomster. Garantnivån för aktivitets- eller sjukersättning, som är alternativet om man inte kan arbeta på grund av sin funktionsnedsättning, ligger under 10 000 kronor i månaden. Livet ut!

Gruppen har dessutom ofta kostnader som andra inte har, som avgifter för medicin, sjukbesök, hemtjänst, färdtjänst, sjukresor mm. Samtidigt som hjälpmedel blir dyrare, med abonnemangavgifter och reparationsavgifter, för en utsatt grupp innebär inte beslutet några större besparingar för Region Örebro län, snarare tvärtom. Man lägger börda på den som redan har det besvärligt, och i förlängningen kommer detta att leda till isolering om man inte anser sig ha råd med hjälpmedel.

Istället för att avgiftsbelägga hjälpmedel, anser Vänsterpartiet att sjukvården och välfärden ska betalas via skatten. Det är en självklarhet i ett solidariskt samhälle att ta ansvar för varandra och ta hand om de med sämre förutsättningar.

Med anledning av detta föreslår jag att regionfullmäktige beslutar:

att Region Örebro län avskaffar de nya orättvisa avgifterna på hjälpmedel för funktionsnedsatta.

För Vänsterpartiet i Region Örebro län

Jihad Menhem

27

Besvarande av motion från
Willhelm Sundman (L) om att
införa möjligheten att
emittera gröna obligationer
för framtida investeringar i
Region Örebro län

20RS6617

Organ
Regionfullmäktige

Besvarande av motion från Willhelm Sundman (L) om att införa möjligheten att emittera gröna obligationer för framtida investeringar i Region Örebro län

Förslag till beslut

Regionfullmäktige beslutar

att motionen avslås med hänvisning till redovisat svar.

Sammanfattning

Willhelm Sundman (L) har inkommit med en motion om att Region Örebro län ska emittera gröna obligationer på marknaden för att finansiera framtida investeringar. Sammanfattningsvis motiveras förslaget med att många investerare söker efter stabila och säkra investeringar i tider av stor osäkerhet på kapitalmarknaden. Genom att emittera egna obligationer skulle Region Örebro län kunna erhålla en finansiering av planerade investeringar till en låg kostnad.

Regionstyrelsen instämmer i uppfattningen att intresset hos investerare i gröna obligationer växer och att intresset för säkra obligationer ökar i osäkra tider. Det märks tydligt ett år som 2020, med periodvis kraftig turbulens. Enskilda regioner och kommuner värderas oftast som mycket kreditvärdiga. Trots detta visar marknadsstatistik från 2020 på ovanligt få emissioner gjorda av medlemmar i Kommuninvest med egna obligationsprogram. Bakgrunden till det är en tydlig prisökning på upplåningsmarknaden för enskilda kommuner och regioner, medan upplåningskostnaden för Kommuninvest, med raiting AAA, påverkades betydligt mindre.

I sammanhanget är Region Örebro läns skuldportfölj liten. Den uppgår per 2020-07-31 till totalt 1 934 miljoner kronor. I huvudsak avser upptagna lån finansiering av H-huset och Campus Universitetssjukhuset Örebro. Hela skuldportföljen är finansierad via lån hos Kommuninvest som Region Örebro län är medlem i. Totalt utgörs 85 procent av skuldportföljen av gröna lån. Ett villkor för grönt lån är att det underliggande

investeringsobjektet klarar kravet på miljöklass guld eller silver. Lånen är upptagna efter upphandlingsförfarande.

Enligt verksamhetsplan med budget 2021 uppgår lånebehov till 904 miljoner år 2021 och 535 miljoner år 2022.

Att emittera egna obligationer kräver ett långsiktigt upplåningsprogram med högre investeringsvolym än vad Region Örebro län har i plan framöver. Ett eget obligationsprogram innebär även höga engångskostnader för bland annat rating. Om obligationen är grön krävs även en second opinion till det gröna ramverket. Därtill tillkommer kostnader för försäljningsprovision i samband med varje emission.

I de upplåningar som Region Örebro län gjort de senaste åren har Kommuninvest varit klart billigaste alternativet. Via Kommuninvest erhåller Region Örebro län idag finansiering till konkurrenskraftiga priser och minimal administration. Om lånet avser ett grönt lån tar Region Örebro län del av ett färdigt ramverk för gröna obligationer. Genom att Kommuninvest emitterar obligationerna nås även ett bredare investeringsuniversum än om Region Örebro län emitterat egna obligationer.

Ett eget obligationsprogram skulle bli dyrt och kompetenskrävande för Region Örebro län. Totalkostnaden för upplåning via eget obligationsprogram över tid skulle överstiga de villkor som Kommuninvest eller annan kreditgivare kan erbjuda. Tillgången över tid till kapitalmarknaden via Kommuninvest kommer dessutom alltid vara större än vad Region Örebro län ensam skulle ha.

Sammantaget medför medlemskapet i Kommuninvest att det lägsta möjliga priset för ett lån alltid garanteras, via Kommuninvest eller annan kreditgivare.

Motionen avslås med hänvisning till ovanstående.

Beredning

Regionstyrelsen har vid sitt sammanträde den 21 december 2020 behandlat ärendet.

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att motionen avslås med hänvisning till redovisat svar.

Yrkanden

Mats Gunnarsson (MP) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer förvaltningens förslag mot bifallsyrkandet till motionen och finner

att regionstyrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Mats Gunnarsson (MP) reserverar sig mot beslutet till förmån för bifallsyrkandet till motionen.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

En förutsättning för att kunna emittera en så kallad grön obligation ska den underliggande investeringen (avseende en fastighetsinvestering) som lånet ska finansiera vara:

- B-klassad enligt Boverkets energiklassificering från 1 januari 2014
- Ett Svanenmärkt hus enligt det statliga bolaget Miljömärkning Sverige
- En guld- eller silvertificerad miljöbyggnad enligt Sweden Green Building Council
- Ett certifierat passivhus
- H-huset och Campus Universitetssjukhuset ÖrebroÖ är en guldcertifierad miljöbyggnad enligt Sweden Green Building Council

Förutom investeringar i certifierade miljöbyggnader kan gröna obligationer också emitteras till till exempel investeringar i faciliteter som minskar klimatpåverkan genom förnybara energikällor och energieffektiviseringar, vattenhantering och avfallshantering.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regionfullmäktige den 11 februari 2021.

Svar på motionen.

Motionen.

Skickas till:

(Ange vem/vilka beslutet ska skickas till)

Tjänsteställe, handläggare
Staben Ekonomi, Lennart Frommegård

Datum
2020-12-21

Beteckning
Dnr: 20RS6617

Er beteckning

Willhelm Sundman (L)

Svar på motion om att Region Örebro län emitterar gröna obligationer

Willhelm Sundman (L) har inkommit med en motion om att Region Örebro län ska emittera gröna obligationer på marknaden för att finansiera framtida investeringar.

Sammanfattningsvis motiveras förslaget med att många investerare söker efter stabila och säkra investeringar i tider av stor osäkerhet på kapitalmarknaden. Genom att emittera egna obligationer skulle Region Örebro län kunna erhålla en finansiering av planerade investeringar till en låg kostnad.

Regionstyrelsen framför med anledning av motionen följande:

Regionstyrelsen instämmer i uppfattningen att intresset hos investerare i gröna obligationer växer och att intresset för säkra obligationer ökar i osäkra tider. Det märks tydligt ett år som 2020, med periodvis kraftig turbulens. Enskilda regioner och kommuner är normalt sätt att betraktas som mycket kreditvärdiga. Trots detta visar marknadsstatistik från 2020 på ovanligt få emissioner gjorda av medlemmar i Kommuninvest med egna obligationsprogram. Bakgrunden till det är en tydlig prisökning på upplåningsmarknaden för enskilda kommuner och regioner, medan upplåningskostnaden för Kommuninvest, med raiting AAA, påverkades betydligt mindre.

Nuvarande finansiering och skuldportfölj

Region Örebro läns skuldportfölj uppgår per 2020-07-31 till totalt 1 934 miljoner kronor varav 384 miljoner avser finansiering av Campus Universitetssjukhuset Örebro. Återstående 1 550 miljoner avser H-huset (1 500 miljoner) och lokaler för externa hyresgäster (50 miljoner kronor). Hela skuldportföljen är finansierat via lån

hos Kommuninvest som Region Örebro län är medlem i. Lånen är upptagna efter upphandlingsförfarande.

H-huset samt delar av Campus Universitetssjukhuset Örebro är finansierat via gröna lån. Totalt utgörs 85 procent av skuldportföljen av gröna lån. Enligt verksamhetsplan med budget 2021 uppgår lånebehov till 904 miljoner år 2021 och 535 miljoner år 2022.

Lånefinansiering via Kommuninvest innebär att Kommuninvest emitterar obligationer på obligationsmarknaden och sedan ger ut lån till sina medlemmar. Gröna lån finansieras genom att Kommuninvest emitterar gröna obligationer, det vill säga obligationer som syftar till att finansiera investeringar som gör skillnad för miljön.

Kommuninvest är den största svenska emittenten av gröna obligationer och har emitterat gröna obligationer sedan mars 2016. De gröna obligationerna ger ränteplacerare möjligheten att stödja utlåning till investeringsprojekt med mål att mildra klimatförändringar eller som bidrar till en anpassning till dem. Emitteringen sker på flera obligationsmarknader, inte enbart i Sverige, och når ett brett investerarunivers. För att få ett projekt berättigat till finansiering via grönt lån av Kommuninvest måste investeringen uppfylla fördefinierade hållbarhetskriterier i enlighet med deras ramverk för gröna obligationer och tillhöra någon av ramverkets åtta projekt-kategorier. Kommuninvest publicerar årligen en återrapportering till sina investerare avseende effekten av de investeringsprojekt som finansieras med gröna obligationer.

Emittering av egna gröna obligationer

För att Region Örebro län ska kunna emittera egna obligationer krävs att ett obligationsprogram sätts upp, ett så kallat MTN-program (Medium Term Note-program). Om upplåningen avser en grön obligation måste ett särskilt ramverk för gröna obligationer upprättas. Till det gröna ramverket måste också en så kallad second opinion utföras av extern part för att verifiera att ramverket uppfyller de hållbarhetskrav som ställs på gröna obligationer.

För att vara intressant på obligationsmarknaden och ha möjlighet att få konkurrenskraftiga villkor krävs att Region Örebro län erhåller en rating av ett eller dels två av de tre största internationella ratinginstituten. Ratingen baseras på organisationens finansiella ställning och processen att erhålla en rating involverar resurser från många positioner och tar mycket tid i anspråk. Kostnaden per ratingbolag är en engångskostnad omkring 500 000 kronor, därefter en årlig kostnad i samband med halvårsvisa granskningar av den finansiella ställningen kring 300 000 till 400 000 kronor per ratinginstitut.

För att kunna emittera egna obligationer tillkommer även kostnader för listning på börsen och till värdepappersinstitut. I samband med varje emission betalas också en försäljningsprovision till den bank som upprättar obligationen. Vid en emissionsvolym om 500 miljoner kronor är försäljningsprovisionen 500 000 kronor.

Banker och kapitalmarknaden förutsätter att de som upprättar egna obligationsprogram har för avsikt att återkommande emittera obligationer över en längre tid. Ofta krävs emitteringsvolymen kring 500 miljoner kronor per emission och att emissioner sker minst en till två gånger per år under flera år för att obligationerna ska vara intressanta för investerare och därmed möjliggöra för Region Örebro län att erhålla konkurrenskraftiga priser.

Processen för att sätta upp ett obligationsprogram är resurskrävande och tar mycket administration i anspråk. Vidare är avtalen till obligationsprogrammet ofta juridiskt komplexa och kräver granskning av externa jurister. Vid emittering av gröna obligationer krävs även att emittenten upprättar en årlig återrapportering till investerarna i obligationerna vilken ska redogöra för miljönyttan och investeringens utveckling.

I slutet på augusti var ett indikativt pris på en femårig grön rörlig obligation 13 baspunkter. Motsvarande pris hos Kommuninvest på ett grönt lån med fem års löptid var 22 baspunkter. Skillnaden i räntekostnad blir omkring 450 000 kronor per år till fördel för den egna emitterade gröna obligationen. Till den egna obligationen tillkommer dock en försäljningsprovision om 500 000 kronor, årliga kostnader per ratingbolag på två gånger 300 000 till 400 000 tusen kronor, listning på börsen samt juridiska och andra administrativa kostnader, till exempel i form av återrapportering.

Slutsats

Att emittera egna obligationer kräver ett långsiktigt upplåningsprogram med högre investeringsvolym än vad Region Örebro län har i plan framöver. Ett eget obligationsprogram innebär även höga engångskostnader för bland annat rating och second opinion till det gröna ramverket. Därefter tillkommer årliga kostnader för rating samt försäljningsprovision i samband med varje emission. Sammantaget är ett eget obligationsprogram såväl resurs- och kostnadskrävande och utifrån den befintliga skuldportfölj Region Örebro län har idag och planerar att utöka kommande åren så är upplåningsvolymerna för små för att erhålla konkurrenskraftiga priser på obligationsmarknaden.

Utifrån fullmäktiges målsättning är majoriteten av nuvarande skuldportfölj redan finansierat med gröna lån. Efter upphandling av lån har Kommuninvest levererat finansiering till konkurrenskraftiga priser och med minimal administration för Region Örebro län. I de fall Region Örebro län lånar grönt får Region Örebro län ta del av ett färdigt ramverk för gröna obligationer och där Kommuninvest svarar för återrapportering till investerarna. Genom att Kommuninvest står för obligationsprogrammen, med totalt emitterar värdepapper 30 juni 2020 på 513 miljarder och årligen cirka 200 miljarder nås även ett bredare investerarunivers än om Region Örebro län emitterar egna obligationer.

Sammantaget medför medlemskapet i Kommuninvest att det lägsta möjliga priset för ett lån alltid garanteras, via Kommuninvest eller annan kreditgivare.

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige att motionen avslås med hänvisning till ovanstående.

För Region Örebro län

Andreas Svahn
Regionstyrelsens ordförande

Rickard Simonsson
Regiondirektör

Motion

Framtiden kräver emissioner av gröna obligationer

I en recession söker många investerare efter stabila och säkra investeringar på grund av den instabilitet som råder på marknaden. Detta ökar intresset för obligationer och andra räntepapper. Vi vet att Region Örebro län kommer behöva investera de kommande åren trots lågkonjunktur. För att säkerställa att kommande investeringar är klimat- och miljövänliga bör regionen finansiera delar av dessa via emissioner av gröna obligationer.

Den första gröna obligationen skapades 2008, i samarbete mellan Världsbanken och SEB. Sedan dess har både utbudet och efterfrågan ökat kraftigt. 2012 skapades världens första gröna investmentbank i Storbritannien, UK Green Investment Bank. Den privata brittiska gröna investeringsbanken kan idag anses mycket framgångsrik i sitt arbete med att hitta investerare i gröna obligationer. Det är ett tecken på att marknaden har en efterfrågan där de medel som investeras ger avkastning samtidigt som det bidrar till att öka miljö- och klimatvänlig infrastruktur.

Intresset för gröna obligationer är stort bland svenska investerare. Ändå räcker inte utbudet av gröna obligationer för att möta efterfrågan. Det är sällan problem med att få dessa emissioner fulltecknade då behovet av energieffektivisering och miljöanpassning av byggnader och övrig infrastruktur gör att det är relativt lätt att hitta projekt. Svenska investerares intresse för gröna obligationer har gjort att svenska kronor är den fjärde största emissionsvalutan för gröna obligationer efter euro, dollar och kinesiska yuan. Gröna obligationer står nu för 15 procent av den totala obligationsmarknaden i kronor. Vilket innebär att det finns goda möjligheter att attrahera medel från utlandet genom gröna obligationer.

Andra regioner har redan infört möjligheten och använder sig av den för att finansiera miljö- och klimatsmarta investeringar i regionens infrastruktur och fastighetsbestånd. Den första gröna obligationen som utfärdades av en region i Sverige var 2014 av Region Stockholm. Emissionen var på 1,1 miljarder kronor och genomfördes på den svenska marknaden och blev snabbt övertecknad. Sedan dess har intresset varit stort då de gröna obligationerna bidrar till en bättre miljö. Region Skåne fattade beslut om att möjliggöra emissioner av gröna obligationer 2016. Under samma år emitterade regionen 1 200 Mkr i sin första gröna obligation vilket användes för byggnation av nytt rättspsykiatriskt centrum, anskaffning av 30 nya tåg och uppförande av nya sjukvårdsbyggnader på regionens sjukhusområden. Under våren 2018 emitterade Västra Götalandsregionen en grön obligation för att finansiera det nya Regionens Hus i Göteborg

Emittering av gröna obligationer är ett viktigt och självklart steg för att öka medvetenheten om klimatrelaterade utmaningar och lösningar samtidigt som Region Örebro län uppmärksammar och tryggar gröna utvecklingsprojekt i länet. Gröna obligationer kan finansiera projekt som upprustning av kollektivtrafiken samt ny- och ombyggnationer av sjukhusbyggnader.

DÄRFÖR FÖRESLÅR JAG ATT:

- Region Örebro län inför möjligheten att emittera gröna obligationer på marknaden för framtida investeringar.

För Liberalerna

Willhelm Sundman

29

Besvarande av interpellationer och frågor

2020-11-25

Interpellation Sverigedemokraterna Örebro län

Upphandling av förlossningsverksamhet samt finansiering vid Karlskoga lasarett.

Till: Ordförande i Hälso-och sjukvårdsnämnden Karin Sundin

Den politiska majoriteten i Region Örebro län har fattat beslut om att förlossningsverksamheten med närliggande verksamheter skall läggas ut på upphandling till privata aktörer. Uppdraget beskriver inte vilka verksamheter som skall ingå i upphandlingen, dessutom saknas redovisning av de ekonomiska konsekvenser som kommer att uppstå om en privat aktör kommer in i bilden.

Vad som är känt idag är, att kostnaden för att patientsäkra förlossningen i Karlskoga utifrån den politiska majoritetens prioriteringar i regional regi kommer att öka driftkostnaderna med 20-25 miljoner kronor.

En privat aktör kommer givetvis att bedriva sin verksamhet i syfte att göra vinst på sina verksamheter, vidare kommer närliggande verksamheter som kommer att ingå i en upphandling påverka Region Örebro Läns hälso-och sjukvårdskostnader starkt negativt.

Därför frågar Sverigedemokraterna Örebro län

Hur säkerställs det akuta omhändertagandet av ett nyfött barn bättre med en privat aktör?

På vilket sätt skall neonatalsjukvården samverka med en privat aktör utifrån de krav som senare framställts i utredningar vad gäller sjuktransporter samt tillgång till neonatalläkare?

Vilka verksamheter anser du kan säljas ut från Karlskoga lasarett?

Anser du att kvinnosjukvården är jämlik i Region Örebro Län?

Har det gjorts några analyser rörande de ekonomiska kostnaderna i att lägga ut förlossningen med tillhörande verksamheter på upphandling?

Patrik Nyström
Sverigedemokraterna Örebro län

Sammanträdesdatum Beteckning
2021-02-11 Dnr: 20RS12342

Patrik Nyström (SD)

Svar på interpellation om upphandling av förlossningsverksamhet samt finansiering vid Karlskoga lasarett

Patrik Nyström (SD) har i en interpellation ställt fem frågor om upphandling av förlossningsverksamhet samt finansiering vid Karlskoga lasarett. Frågorna är:

- Hur säkerställs det akuta omhändertagandet av ett nyfött barn bättre med en privat aktör?
- På vilket sätt skall neonatalsjukvården samverka med en privat aktör utifrån de krav som senare framställts i utredningar vad gäller sjuktransporter samt tillgång till neonatalläkare?
- Vilka verksamheter anser du kan säljas ut från Karlskoga lasarett?
- Anser du att kvinnosjukvården är jämlik i Region Örebro Län?
- Har det gjorts några analyser rörande de ekonomiska kostnaderna i att lägga ut förlossningen med tillhörande verksamheter på upphandling?

Jag vill med anledning av interpellationen lämna följande svar:

Regionfullmäktige beslutade i september 2020 att upphandla förlossningsverksamhet i Karlskoga. Upphandlingen har fördröjts med anledning av pandemin, men den har förberetts under hösten och vintern och kommer att inledas i början av det här året.

Bakgrunden till beslutet om en upphandling är hälso- och sjukvårdsdirektörens bedömning att förlossningen i Karlskoga kan återöppnas på ett patientsäkert sätt tidigast vid årsskiftet 2024/2025 i Region Örebro läns regi. För att det ska vara möjligt krävs att flera bemanningsåtgärder kommer vara framgångsrika - rekrytering, upphandling av hyrpersonal samt internutbildning.

Fullmäktiges beslut bygger på att privata aktörer ska finna det intressant att och ha möjlighet att säkerställa det akuta omhändertagandet av ett nyfött barn snabbare än regionen kan göra detta. Hur de ska kunna säkerställa detta kommer de att behöva

redogöra för när de lämnar sina anbud. I anbuderna kommer aktörerna även att behöva beskriva hur nödvändig samverkan med annan vård ska organiseras.

Det finns inget förslag och ingen målsättning om att sälja ut någon verksamhet som i dag bedrivs på Karlskoga lasarett. Upphandlingen syftar till att teckna avtal med en privat aktör om att bedriva förlossningsvård på uppdrag av regionen och under en definierad tidsperiod.

De ekonomiska kostnaderna är svåra att bedöma innan anbuderna har kommit in. Kostnaden för hela anbudsperioden beräknas bli 120 miljoner kronor. Upphandlingen kommer att avbrytas om anbuderna bedöms som oskäligt höga.

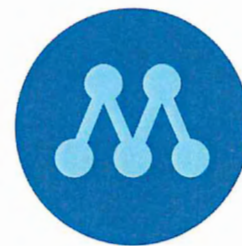
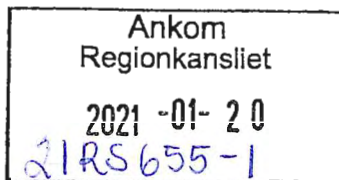
En jämlik hälso- och sjukvård innebär att vården tillhandahålls och fördelas på lika villkor för alla. Bemötande, vård och behandling ska ges på lika villkor till alla, oavsett kön, ålder, utbildning, bostadsort, etnisk eller religiös tillhörighet eller sexuell läggning. Vården i Region Örebro län är i dag inte alltid i alla avseenden helt jämlik. Det kan bero på att patienter behandlas helt lika trots att de har olika behov, det kan handla om att det finns fysiska eller språkliga hinder. Exempelvis överlever kvinnor med lång utbildning oftare bröstcancer än kvinnor med kort utbildning. Det är vanligt att HBTQ-personer upplever att de inte bemöts med respekt, exempelvis om man inom mödravården får frågor om var den andra biologiska föräldern är. Geografiska avstånd kan också vara ett hinder för jämlik vård. Tack vare att det finns tre sjukhus i Örebro län har de flesta nära till sitt sjukhus, men för dem som bor i södra delen av Askersunds kommun är det åtta mil. När det för närvarande bara bedrivs förlossningsvård på ett sjukhus i länet är det bara kvinnor som bor i Örebro som har nära till förlossningsavdelningen. Kvinnokliniken har mottagning på både Karlskoga lasarett och på Universitetssjukhuset i Örebro, men inte på Lindesbergs lasarett. För en kvinna som bor i Ställdalen är det således nio mil till närmaste kvinnoklinik.

För Region Örebro län

Karin Sundin

Ordförande i Hälso- och sjukvårdsnämnden

Lindesberg 210115

Interpellation

Till: Ordförande i hälso- och sjukvårdsnämnden Karin Sundin angående förändrade jourlinjer vid Lindesbergs lasarett

För att säkerställa att akutverksamheten i länet fungerar så bra som möjligt är det viktigt att följa upp konsekvenserna av de förändrade jourlinjerna vid Lindesbergs lasarett. Man har tidigare gjort bedömning att det är få patienter som kommer behöva slussas vidare och att den dominerande mängden patienter som kommer till akutmottagningen vid Lindesbergs lasarett nattetid kommer tas omhand av den oförändrade medicinjouren där. Men hur går det för de som bland annat behöver få sina sår sydda, blåsor tömda och benbrott åtgärdade kvällar och helger efter de förändrade jourlinjerna?

Även om en utvärdering har utlovats sex månader efter införandet är det viktigt att dessa förändringar följs upp kontinuerligt och jag vill därför ställa följande frågor:

- Hur många patienter som tillhör Lindesbergs lasarets upptagningsområde och skulle blivit behandlade för kirurgiska och ortopediska besvär på kvälls- och nattetid på Lindesbergs lasarett har sänts vidare till andra vårdinrättningar pga. neddragningen av jourlinjerna? Dels med ambulans. Dels med egen transport.
- Hur många patienter har besökt Lindesbergs lasarett och blivit hemsända med ordinationen att återkomma efterföljande dag, eller efterföljande vardag pga. neddragningen av jourlinje?
- Har akutmottagningarna i Örebro och Karlskoga upplevt några negativa effekter kvälls- och nattetid pga. ökad tillströmning av personer från Lindesbergs lasarets upptagningsområde?
- Har akutmottagningarna i Örebro och Karlskoga fått sätta in extrapersonal kvälls- och nattetid pga. ökad tillströmning av patienter från Lindesbergs lasarets upptagningsområde?
- Hur många inlagda patienter på Lindesbergs lasarett har fått skickas till annan vårdinrättning pga. neddragningen av jourlinjerna?
- Upplever du att beslutet hittills fått önskade konsekvenser?

Pär-Ove Lindqvist

Sammanträdesdatum
2021-02-11

Beteckning
Dnr: 21RS655

Pär-Ove Lindqvist (M)

Svar på interpellation om förändrade jourlinjer vid Lingesbergs lasarett

Pär-Ove Lindqvist (M) ställer i en interpellation till hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande Karin Sundin (S) frågor gällande konsekvenserna av de förändrade jourlinjerna vid Lingesbergs lasarett. I väntan på den utvärdering som ska genomföras sex månader efter införandet önskar interpellanten att frågorna följs upp kontinuerligt och önskar därför svar på följande frågor:

- Hur många patienter som tillhör Lingesbergs lasarettens upptagningsområde och skulle blivit behandlade för kirurgiska och ortopediska besvär kvälls- och nattetid på Lingesbergs lasarett har sänts vidare till andra vårdinrättningar på grund av neddragningen av jourlinjerna? Dels med ambulans, dels med egen transport.
- Hur många patienter har besökt Lingesbergs lasarett och blivit hemsända med ordinationen att återkomma efterföljande dag, eller efterföljande vardag på grund av neddragningen av jourlinje?
- Har akutmottagningarna i Örebro och Karlskoga upplevt några negativa effekter kvälls- och nattetid på grund av ökad tillströmning av personer från Lingesbergs lasarettens upptagningsområde?
- Har akutmottagningarna i Örebro och Karlskoga fått sätta in extrapersonal kvälls- och nattetid på grund av ökad tillströmning av patienter från Lingesbergs lasarettens upptagningsområde?
- Hur många inlagda patienter på Lingesbergs lasarett har fått skickas till annan vårdinrättning på grund av neddragningen av jourlinjerna?
- Upplever du att beslutet hittills fått önskade konsekvenser?

Med anledning av interpellationen vill jag framföra följande:

Den förändring av jourlinjerna som genomfördes den 28 september och som berör Lindesbergs lasarett har följts upp vid varje sammanträde med hälso- och sjukvårdsnämnden.

Jourförändringen upplevs hittills ha gett de konsekvenser som förväntats. En anledning till att förändringen genomfördes var att antalet arbetade timmar under dagtid skulle öka för att på så sätt förbättra tillgängligheten. En annan anledning var att minska kostnader för jour- och beredskapslinjer som utnyttjades en mycket begränsad del av jourtiden.

Vad gäller hur många patienter som sänts vidare till annan vårdinrättning har det de första tre månaderna i snitt handlat om en ortopedpatient var femte kvälls- och nattpass samt en kirurgpatient fyra av fem kvälls- och nattpass. I snitt hänvisas en patient per pass två av tre dagar till annat sjukhus. Av dessa har tio patienter haft behov av transport med ambulans, resterande har tagit sig vidare med egen bil, sjukresa eller liggande transport. Av statistiken framgår att de patienter som hänvisats vidare till annat sjukhus i princip alltid söker på USÖ och det föreligger ingen ökad tillströmning till Karlskogas akutmottagning.

Ingen inneliggande patient på kirurgen eller ortopeden i Lindesberg har behövt transporteras till annat sjukhus på grund av jourförändringen. Däremot har patienter flyttats av andra anledningar, bland annat pandemins påverkan på vården.

Inför förändringen sattes ett mål att 70 procent av patienterna skulle komma till rätt vårdinstans från början. Genom att titta på antal patienter i jämförelse med åren tillbaka går det att konstatera att målet är uppnått gällande minskat inflöde aktuella tider för jourförändringen.

Vad gäller frågan om hänvisning, så kommer det i snitt en patient (kirurg- och/eller ortopedpatient) per kvälls- och nattpass till akutmottagningen i Lindesberg. Av dessa hänvisas två tredjedelar efter bedömning av sjuksköterska, vilket innebär en patient två dagar av tre. Det går dock inte att säga hur många patienter som har blivit hänvisade till att återkomma efterföljande dag eller som hänvisats till primärvårdsnivå. Såväl före som efter förändringen sker hänvisning till primärvården när primärvården är rätt vårdnivå. I samarbete med primärvården har ett förändrat arbetssätt införts, som innebär att akutmottagningen kan boka tid på vårdcentralen nästkommande dag om behov finns.

Interpellanten ställer också frågor om negativa effekter och ökad tillströmning på länets övriga akutmottagningar. Akutmottagningen på USÖ har cirka 150 besök per dag, medan Karlskogas akutmottagning har cirka 75 besök per dag. Den ökade tillströmningen handlar om att 1,5 fler patienter per kvälls- och nattpass söker från

den norra länsdelen till USÖ. Detta har inte inneburit att extrapersonal behövt sättas in på akutmottagningarna på USÖ respektive Karlskoga lasarett.

För Region Örebro län

Karin Sundin
Ordförande i Hälso- och sjukvårdsnämnden

Interpellation

Till Hälso- och
sjukvårdsnämndens ordförande
Karin Sundin

Om behovet av information kring vaccineringen mot covid-19

För att ta oss ur pandemin är vaccineringen en ovärderlig byggsten. Det enda sättet vi kan minska spridningen och insjuknandet långsiktigt är genom att stora delar av befolkningen tar sitt ansvar och låter sig vaccineras. Många av oss är medvetna om detta och är inställda på att låta oss vaccineras så fort tillfället ges, men vi ska inte ta det för givet att alla har den inställningen.

På sociala medier och i samhället finns allt från tvivelaktigt information till direkta konspirationsteorier kring Covid-19 och vaccinet mot viruset. Lägg där till att det redan finns ett litet men starkt motstånd mot vaccin generellt inom små grupper som aktivt sprids på sociala medier. Detta obefogade motstånd och spridandet av rent felaktig information mot vaccinet måste bemötas med fakta.

Samtidigt finns det invånare i vårt län som inte kan tillgodogöra sig information lika lätt som andra. Det kan handla om läs svårigheter kopplade till funktionshinder eller begränsade språkkunskaper, men även om ett utanförskap från samhällets och Regionens ordinarie informationskanaler.

Under de senaste veckorna har det rapporterats hur åsikter och idéer om både viruset och vaccinet spridits i olika Facebookgrupper. Spridningen av inlägg i dessa grupper kan i vissa kretsar ha en större exponering än officiell information från det offentliga. Den som bor i Sverige och inte behärskar språket men fortfarande söker information kan riskera att få felaktig eller rent skadliga besked genom olika social medier och websidor.

Alla invånare måste få tillgång till korrekta upplysningar på ett sätt som de kan ta till sig gällande vaccineringen. Det handlar om en rättvisefråga där ingen länsinvånare ska lämnas utan pålitlig information från pålitliga källor i en tid som denna.

DÄRFÖR VILL JAG FRÅGA:

- Hur kommer Region Örebro län säkerställa att alla invånare i länet får tydlig information om vaccineringen på ett språk som de kan förstå?
- Hur arbetar Region Örebro län för att bemöta motarbetande information från vaccinnmotståndare?

För Liberalerna

Willhelm Sundman

Sammanträdesdatum Beteckning
2021-02-11 Dnr: 21RS855

Willhelm Sundman (L)

Svar på interpellation om behovet av information kring vaccineringen mot covid-19

Willhelm Sundman (L) har i en interpellation ställt två frågor om behovet av information kring vaccineringen mot covid-19. Frågorna är:

- Hur kommer Region Örebro län säkerställa att alla invånare i länet får tydlig information på ett språk som de kan förstå?
- Hur arbetar Region Örebro län för att bemöta motarbetande information från vaccinationsmotståndare?

Jag vill med anledning av interpellationen lämna följande svar:

Vikten av att nå ut med saklig och korrekt information har varit väsentlig ända sedan pandemin bröt ut för ungefär ett år sedan. Hållningen från Region Örebro län har hela tiden varit att ge invånarna den information de behöver för att förstå situationen och kunna agera klokt.

När det gäller vaccineringen utformas kommunikationen för att länets invånare ska veta hur de berörs av vaccinationen och för att de ska kunna fatta välgrundade beslut om att vaccinera sig. I planeringen av kommunikationsarbetet ingår att dra nytta av lärdomar och erfarenheter från tidigare faser under pandemin.

Region Örebro län översätter delar av informationen till de mest tolkade språken i länet och sprider informationen till olika målgrupper. För närvarande pågår dessutom ett arbete med att producera två tecknade filmer. Den ena handlar om hur man bokar tid för vaccination, den andra om vad som händer när man kommer till en vaccinationsmottagning. Båda filmerna kommer att översättas till engelska, arabiska, somaliska, dari, tigrinja och teckentolkas.

Att producera informationsmaterial räcker inte. Det måste också nå ut till målgrupperna. En metod som användes framgångsrikt under förra året var att använda riktade inlägg i sociala medier som anpassats till de språkställningar som användarna har. På det viset nådde till exempel ett inlägg på somaliska till 28 000 personer. Under våren kommer regionen att arbeta på samma sätt när ny information om vaccinationen finns, till exempel när nya grupper kan boka tid för vaccination.

Sedan pandemin bröt ut har tolkar som bokas via Region Örebro läns Tolkservice inlett varje tolktillfälle med att informera om att det råder en pandemi och om vilka rekommendationer som är aktuella. När vaccineringsgruppen har inletts för de större befolkningsgrupperna kommer även den vägen att användas för att sprida information om vaccinationen. Tillsammans med Länsstyrelsen pågår också planering för att personal senare i vår ska kunna finnas på samlingspunkter i länet för att hjälpa till att boka tid och att informera om vikten av att man vaccinerar sig.

På vaccineringsmottagningarna kommer informationsblad att finnas på svenska, lätt svenska plus 16 språk till, från att mottagningarna öppnar för alla över 65 år. På samma språk kommer även den hälsodeklaration att finnas som alla ska fylla i, i samband med vaccinationen.

Region Örebro län använder och sprider även information som andra myndigheter tagit fram. Informationen från Region Örebro län ska dessutom också hjälpa länets invånare att veta hur och var de kan hitta faktagranskad och säker information.

När det gäller att bemöta information som ifrågasätter och kritiserar vaccination kan sägas att regionens sakkunniga i vaccinationsfrågan dagligen svarar på frågor från media och allmänhet med saklig information och lägesuppdateringar. När kommentarer av vilseledande karaktär dyker upp i till exempel kommentarstrådar i regionens sociala medier besvaras de med saklig information och hänvisning till webbplatser som 1177 eller Folkhälsomyndigheten där fördjupande information finns. Tilläggas kan också att huvudansvaret för att bemöta desinformation kring vaccination vilar på MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

För Region Örebro län

Karin Sundin
Ordförande i Hälso- och sjukvårdsnämnden

Interpellation

Till
Samhällsbyggnadsnämndens
ordförande Nina Höjer

Ingen ska behöva känna sig otrygg på ett tåg i länet

Alla invånare ska känna sig trygga när de använder de tjänster och service som Regionen är en del av att tillhandahålla. Det gäller även den kollektivtrafik som Regionen ansvarar för.

Stora delar av länets invånare förlitar sig på tågtrafik mellan länets kommuner för arbetspendling och utan den möjligheten är det inte säkert att de skulle kunna bo kvar i sin kommun om de vill behålla sitt arbete.

Kumla kommun är en av de kommuner som har en större nattbefolkning än dagbefolkning. Det innebär att det är fler som pendlar ut från Kumla än som pendlar in. Antalet som pendlar ut från kommunen för att nå sitt arbetsställe är även fler än det totala antalet arbetstillfällen i kommunen som helhet. Kumla kommun är därför högst beroende av att pendlingen och kollektivtrafikförbindelserna till länets andra kommuner fungerar.

Grundläggande trygghet inom kollektivtrafiken där tåg och bussar kommer i tid är en del av den pålitlighet vi som ansvariga måste säkerställa. Säkerheten och den personliga tryggheten för våra resenärer och anställda inom verksamheten måste även den vara ett självklart uppdrag för Regionen att garantera.

I Nerikes Allehanda beskrivs sträckan Örebro-Kumla-Hallsberg som en av de större problemsträckorna och tryggheten för resenärer och personal har fallerat till den grad att facket överväger skyddsstop, vilket innebär att tågen inte längre stannar på tågstationen i Kumla. Det här skulle vara förödande för näringslivet, kommunen och de personliga livsöden som i en tid av osäkerhet får ännu en kris att hantera.

Som en av de stora aktörerna som tillhandahåller kollektivtrafik och regionala tågförbindelser har regionen ett ansvar att upprätthålla ordning och säkerhet för alla resenärer i länet. Länsinvånarna ska känna sig säkra och inte behöva oroa sig för sin personliga trygghet när de väntar på en tågförbindelse eller när de reser med tåg i länet. Det kan inte accepteras att skadegörelse, hot och våld blir en del av kollektivtrafikresenärers vardag inom Örebro län och särskilt inte inom den kollektivtrafik som Region Örebro län är direkt ansvariga för att tillhandahålla.

DÄRFÖR VILL JAG FRÅGA:

- Hur arbetar Region Örebro län för att öka tryggheten i kollektivtrafiken?

För Liberalerna

Willhelm Sundman

Sammanträdesdatum Beteckning
2021-02-11 Dnr: 21RS951

Willhelm Sundman (L)

Svar på interpellation om trygghet i kollektivtrafiken

Självklart ska alla resenärer känna sig trygga i kollektivtrafiken, oavsett om det handlar om buss eller tåg. Att skapa en trygg situation i kollektivtrafiken handlar mycket om förebyggande arbete, men när otrygga situationer ändå uppstår krävs också förmåga och handlingskraft att hantera detta.

Det har nu uppmärksammats om återkommande situationer med hot och våld på tågen mellan Örebro, Kumla och Hallsberg. Det skapar en mycket otrygg situation för såväl passagerare som ombordpersonal. Detta tycker jag självklart är helt oacceptabelt. Reser du kollektivt eller arbetar som busschaufför eller ombord på tågen ska du känna dig trygg.

För att kunna förklara vilket ansvar regionen har i detta, vill jag först redogöra för ansvarsförhållandena gällande tågtrafiken. Regionen driver ingen tågtrafik under det egna varumärket Länstrafiken. Regionen är dock delägare i Mälardalstrafik och Tåg i Bergslagen, och kan genom detta påverka hur man arbetar med trygghetsfrågor inom dessa bolag. Här ställs bland annat krav på att det ska finnas ombordpersonal i varje tågsätt.

Så ansvaret är delat, mellan Mälardalstrafik och Tåg i Bergslagen i form av kravställare, och på de trafikbolag som dessa anlitar för att utföra tågtrafiken. I dag är det SJ som utför den, och som har huvudansvaret för situationen ombord på tågen och är arbetsgivare. Mycket av den aktuella otryggheten på tågen finns också på den kommersiella tågtrafik som utförs av SJ.

I den dialog vi hittills haft med SJ har de framhållit att de har en god dialog med såväl polisen som de berörda kommunerna.

Orsakerna till det som nu sker på tågen har inte uppstått över en natt och har heller inga snabba ”fix” lösningar. Vi som region kan bidra till helheten, genom att strukturerat arbeta med trygghetsfrågor inom våra huvudsakliga ansvarområden, vilket jag redovisar nedan, för Willhelm Sundmans fråga lyder:

- Hur arbetar Region Örebro län för att öka tryggheten i kollektivtrafiken?

Bussar

Alla bussar är utformade så att föraren via speglar har god översikt om vad som händer bak i bussen. Efter behov så utrustas också bussarna med övervakningskameror. I nuläget är samtliga bussar i Örebro stad utrustade med ett antal övervakningskameror samt därtill knappt hälften av regionbussarna. Detta syftar dels till att ha ett förebyggande syfte, att helt enkelt avskräcka till att begå kriminella handlingar på bussen. Dels syftar det till att kunna spåra eventuella brott eller misstänkta handlingar på bussen.

Regionen har också utrustat samtliga bussar med RAKEL. Den används bland annat i syfte att föraren snabbt ska kunna kontakta SOS-alarm om behov uppstår.

Samverkan med kommuner och andra aktörer

Tryggheten i kollektivtrafiken handlar inte bara om situationen på bussen eller tåget. Resan kollektivt kan sägas börja när resenären anländer till hållplatsen och slutar när denne lämnat avstigningshållplatsen. Undersökningar visar att miljön vid hållplatsen kan vara en betydande orsak till om kollektivtrafikresan upplevs som otrygg. För hållplatserna ligger ett stort ansvar på väghållaren, vanligen en kommun eller Trafikverket, alternativt kommunen och Jernhusen om det handlar om en station.

Regionen har här byggt upp ett strukturerat samarbete med dessa aktörer. I Örebro kommun, bland annat kopplat till stadsbusstrafiken, finns en särskild *trygghetsgrupp*. I denna grupp ingår bland andra Brottsförebyggande rådet, polisen, vaktbolag, kommunen, Länstrafikens biljettkontrollgrupp, m fl.

För att följa upp eventuella dagliga trygghetsproblem finns en så kallad *operativ grupp* som består av regionen, Svealandstrafiken och Örebro kommun.

I övriga delar av länet är det nyligen uppstartat så kallade *regionala fokusgrupper*, som bland annat hanterar trygghetsfrågor.

Regionen deltar också i ett arbete som kallas *Människan bakom uniformen*, (MBU) tillsammans med andra uniformsbärande yrken/arbetsgivare (polis, ambulans, brandkår, vaktbolag, biljettkontrollanter, bussförare). I MBU får ungdomen lära känna människan bakom uniformen, och personal i de uniformbärande yrkena får lära känna ungdomarna. Målet med MBU är att genom inflytande och öppenhet öka ungdomars delaktighet, minska kriminaliteten och att skapa bra möten som ökar förståelsen.

Åtgärda sabotage och skadegörelse omgående

Hållplatser är offentliga miljöer och är därför exponerade för skadegörelse. I händelse av klotter, glaskross och liknade så regionen som policy att åtgärda skadegörelse så fort som möjligt. När det gäller hållplatser så åtgärdas idag krossade glasrutor inom några timmar efter att skadan är inrapporterad. Enligt avtalet med den entreprenör som utför hållplats-underhållet ska skadan vara åtgärdad inom 24 timmar. Även klotter åtgärdas snabbt, speciellt om det har rasistiskt budskap.

Samma metod tillämpas när det gäller bussarna. Skadegörelse och klotter åtgärdas normalt omgående. Enligt de avtal som Region Örebro län har med trafikföretagen ska bussarna tas ur trafik till dess att skadan är åtgärdad.

Avsikten med detta agerande är bland annat att den som är skyldig till skadegörelsen inte ska få uppmärksamhet för detta.

Hållplatsvärdar/vakter

Regionen har idag ca fem hållplatsvärdar som dagligen är i tjänst. Personlig närvaro är en faktor som kan bidra till ökad trygghet. Hållplatsvärdarna uppehåller sig på de hållplatser där resandet för tiden på dygnet är störst. Resecentrum i Örebro är förstas en sådan plats.

Om behov uppstår så kan vi från regionen sätta in väktare på bussarna, men det ska ses en yttersta åtgärd.

Det finns ett samband mellan olovligt resande (utan biljetter) och otrygga situationer ombord på bussen. Att kontinuerligt jobba för att alla som åker med bussen också har giltiga biljetter har också en positiv effekt på situationen ombord på bussen. Regionen har vid årsskiftet utökat sin kontrollverksamhet till tre kontrollteam jämfört med tidigare två.

För Region Örebro län

Nina Höijer

Ordförande i Samhällsbyggnadsnämnden

Interpellation

Till Hälso- och
sjukvårdsnämndens ordförande
Karin Sundin

Ingen ska gå före i vaccinationskön

I dagarna har det rapporterats ett flertal incidenter runt om i landet där verksamhetschefer ansvariga för verkställandet av vaccineringen låtit vaccinera andra personer än de prioriteringsordningen föreskrivit.

Regioner från Norrbotten i norr till Halland i söder har startat utredningar för att klargöra att rätt personer verkligen är de som fått tillgång till vaccination. Detta eftersom det finns uppgifter som visar på att såväl chefer som andra anställda, och ibland till och med anhöriga till dessa, gått före i kön till Corona vaccin, trots att de inte anses vara inom den prioriterade gruppen. Samtidigt väntar tusentals inom äldre vården på sin första spruta.

Det finns alltså flertalet platser i landet där den beslutade prioriteringen av grupper som ska vaccineras först inte följs. Samt att det på vissa platser ändras i prioriteringsordningen utan någon tydlig förklaring till ett sådant beslut.

Nu när det vaccin vi alla hoppades skulle på allvar sätta igång massvaccinationen i Sverige inte blir godkänt för att användas till de som är äldre än 65 års ålder blir problemet än mer allvarligt.

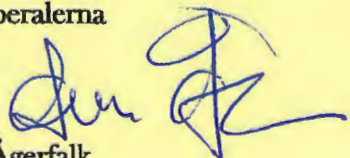
De som har gått före i kön och blivit vaccinerade av vaccin från Pfizer eller Moderna har tagit en dos från de som nu inte kan bli vaccinerade med Astra Senecas vaccin. Det här är synnerligen allvarligt ur en folkhälso- och smittskyddsperspektiv men även moraliskt hänsynslöst agerande från den som sätter sig själv föra de sjukaste och sköraste i vårt samhälle.

Har detta förekommit är det inte något annat än korruption och ett utnyttjande av sin ställning inom det offentliga för att gynna sig själv och sina närmaste. Det strider emot allt vad vi vill och vad samhället förväntar sig att den offentliga förvaltningen ska utgå ifrån.

DÄRFÖR VILL JAG FRÅGA:

- Vet vi om det i Örebro län har förekommit vaccinering av person ur icke prioriterad grupp?
- Hur säkerställer Region Örebro län att vaccineringen genomförs i enlighet med beslutad prioriteringsordning?

För Liberalerna

Anna Ågerfalk

Sammanträdesdatum Beteckning
2021-02-11 Dnr: 21RS1139

Anna Ågerfalk (L)

Svar på interpellation angående att ingen ska gå före i vaccinationskön

Anna Ågerfalk (L) har i en interpellation ställt två frågor om efterlevnaden av prioriteringsordningen vid vaccinering mot covid-19. Frågorna är:

- Vet vi om det i Örebro län förekommit vaccinering av person ur icke prioriterad grupp?
- Hur säkerställer Region Örebro län att vaccinering genomförs i enlighet med beslutad prioriteringsordning?

Jag vill med anledning av interpellationen lämna följande svar:

Målet för Region Örebro län är och har hela tiden varit att genomföra en snabb vaccination av länets befolkning. Vi ska följa prioriteringsrekommendationerna från Folkhälsomyndigheterna och Sveriges kommuner och regioner (SKR) och ingen vaccindos ska gå till spillo.

Just nu utreds om det även i vårt län förekommit att människor har vaccinerats utan att de ingår i en prioriterad grupp. Bakgrunden är att hälso- och sjukvårdsförvaltningens ledning har tagit emot uppgifter om att personer i länet kan ha vaccinerats utöver prioriteringsordningen. När vaccinationen startade i länet märkte vår personal tidigt att det gick att få ut fler doser ur vissa vaccinflaskor än vad som hade angetts. Sådana extra doser har kort hållbarhet och måste hanteras snabbt för att inte behöva kastas. Inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen görs nu en genomgång för att ta reda på hur de extra doserna har fördelats.

Om det är så att vaccindoser har fördelats mot prioriteringsordningen så ser vi allvarligt på det. Varje dos ska tas tillvara, de ska fördelas enligt prioriteringsordningen på bästa sätt med hänsyn till tid och hållbarhet.

För att tydliggöra på vilket sätt detta kan ske och för att skapa trygghet i arbetssituationen för chefer och medarbetare har styrgruppen för vaccinationsarbetet i Region Örebro län beslutat om en ny rutin för överblivna doser. Den innebär att en "reservlista" inrättas för allmänheten via telefonnummer med knappval via callcenter. Förutsättningen för listan är att personen kan inställa sig på 30 minuter. Varje vaccinationsnod har sin egen "reservlista". Vid överblivna doser rings personerna på listan in i åldersordning.

Prioriteringsrekommendationen från Folkhälsomyndigheten ändrats flera gånger. Det ställer stora krav på flexibilitet. I den andra fasen av vaccinationerna ska enligt den senaste rekommendationen de som är 65 år och äldre vaccineras. De som är över 80 år kommer att ha förtur. Då kommer åldern avgöra om det går att boka tid.

Längre fram i den andra fasen kommer vaccin att erbjudas till vuxna med insatser enligt LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) och personer i åldern 18-59 som har vissa sjukdomar. Det kommer vara svårt att bevaka om detta efterlevs, eftersom det av integritetsskäl inte går att kontrollera om den som bokar har en viss diagnos eller beslut om insatser enligt LSS.

Att bevaka att prioriteringsordningen följs är en balansgång mellan omfattande kontrollåtgärder som riskerar att bromsa vaccinationstempot och att lita på människors ärlighet. Region Örebro län ska följa rekommendationerna för ett säkert genomförande och vi ska göra det lätt att göra rätt, utan att för den skull tappa tempo i vaccinationsarbetet.

För Region Örebro län

Karin Sundin

Ordförande i Hälso- och sjukvårdsnämnden

Enkel fråga

Till Nina Höijer (S), Ordförande i Samhällsbyggnadsnämnden

Med anledning av munskydd i kollektivtrafiken

Personer som reser med kollektivtrafik, där det inte går att hålla avstånd genom att boka plats, rekommenderas att bära munskydd under de tider på vardagar då många människor vanligtvis reser: klockan 7–9 samt 16–18 vardagar. Beslutet gäller från den 7/1 - 21.

I ett inslag i P4 Örebro kunde vi höra Fredrik Eliasson, kollektivtrafikchef, om situationen kring munskydd. En uppskattad siffra är att endast 60% använder munskydd vid angivna tider.

Det är av stor vikt att dessa regler följs för att minska smittspridningen, annars hade inte munskydd mellan dessa tider varit uppe för beslut.

Med anledning av ovanstående har jag följande frågor:

- Kommer du tillsätta en snabbutredning för att se om vi ska införa kontrollanter för att se till att rekommendationerna följs?
- Vilka insatser kommer göras för att fler ska använda sig av munskydd under angivna tider?

Oskar Svärd (M)
2:e vice Ordförande,
Samhällsbyggnadsnämnden

30

Valärenden